

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

PŘÍPRAVA A FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÉ STAVEBNÍ ZAKÁZKY VE VAZBĚ NA ROZVOJ SVAZKU OBCÍ

*PREPARATION AND FINANCING OF PUBLIC BUILDING ORDER IN RELATION TO DEVELOPMENT OF
MUNICIPALITIES*

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. ONDŘEJ KRÁTKÝ

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. MARTA HRONÍKOVÁ

BRNO 2012

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program

N3607 Stavební inženýrství

Typ studijního programu

Navazující magisterský studijní program s
kombinovanou formou studia

Studijní obor

3607T038 Management stavebnictví

Pracoviště

Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant

Bc. Ondřej Krátký

Název

Příprava a financování veřejné stavební
zakázky ve vazbě na rozvoj svazku obcí

Vedoucí diplomové práce

Ing. Marta Hroníková

Datum zadání diplomové práce

31. 3. 2011

Datum odevzdání diplomové práce

13. 1. 2012

V Brně dne 31. 3. 2011

.....
doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

Ochrana, F.: Veřejné projekty a veřejné zakázky

Hamerníková, B., Kubátová, K.: Veřejné finance

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zásady pro vypracování

1. Veřejné stavební zakázky a jejich charakteristika
2. Specifika veřejných stavebních zakázek realizovaných svazkem obcí
3. Možnosti využití různých dotačních zdrojů při financování veřejných stavebních zakázek

Předepsané přílohy

Licenční smlouva o zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací

.....

Ing. Marta Hroníková

Vedoucí diplomové práce

ABSTRAKT

Předmětem diplomové práce „Příprava a financování veřejné stavební zakázky ve vazbě na rozvoj svazku obcí“ je provedení finanční analýzy a finančního plánu Dobrovolného svazku obcí pro vodovody a kanalizaci Šlapanicko.

První (teoretická) část je zaměřena na popsání problematiky svazku obcí a dále pak finančního plánování a finanční analýzy. Praktická část se zbývá finanční analýzou a finančním plánem Dobrovolného svazku obcí pro vodovody a kanalizaci Šlapanicko s cílem přípravy na nadcházející investiční akci.

Klíčová slova: svazek obcí, finanční plán, finanční analýza.

ABSTRACT

The goal of the submitted thesis „Preparation and financing public construction contract regarding development of bundle of villages“ is to accomplish financial analysis and financial plan of Volunteer bundle of villages for water pipelines and sewerage systems Šlapanicko.

First (theoretical) part is focused on describing theoretical basics of bundle of villages, financial planning and financial analysis. Practical part deals with financial analysis and financial planning of Volunteer bundle of villages for water pipelines and sewerage systems Šlapanicko with an objective of preparation for forthcoming investment project.

Key words: bundle of villages, financial plan, financial analysis.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE VŠKP

KRÁTKÝ, Ondřej. *Příprava a financování veřejné stavební zakázky ve vazbě na rozvoj svazku obcí*. Brno, 2011. 63 s., 1 s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce Ing. Marta Hroníková.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci „Příprava a financování veřejné stavební zakázky ve vazbě na rozvoj svazku obcí“ vypracoval dle pokynů vedoucího diplomové práce Ing. Marty Hroníkové. Všechny podklady, ze kterých jsem čerpal, jsou řádně uvedeny v seznamu použité literatury.

V Brně dne

.....
Ondřej Krátký

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji mnohokrát každému, kdo mi pomohl vytvořit a dokončit tuto diplomovou práci. Mé díky patří obzvlášť vedoucí této práce Ing. Martě Hroníkové za věcné konzultace, užitečné rady a věnovaný čas, dále pak zaměstnancům svazku Šlapanicko, kteří mi pomohli nahlédnout blíže do historie svazku obcí a pomohli mi cennými radami a vysvětleními.

Obsah

1. Úvod	9
2. Spolupráce obcí	10
2.1. Formy meziobecní spolupráce	10
3. Dobrovolné svazky obcí a jejich orgány	13
3.1. Orgány svazku obcí	13
3.1.1. Valná hromada	13
3.1.2. Předsednictvo	14
3.1.3. Předseda a místopředseda svazku	14
3.1.4. Kontrolní a revizní komise	14
3.1.5. Tajemník svazku	15
4. Dobrovolné svazky obcí a jejich hospodaření	15
4.1. Rozpočet	15
4.2. Rozpočtový výhled	17
4.3. Rozpočtové provizorium	18
4.4. Přezkoumání hospodaření	18
4.5. Závěrečný účet	20
4.6. Majetek svazku obcí	22
5. Dlouhodobé finanční plánování	22
5.1. Horizontální analýza	23
5.2. Vertikální analýza	24
5.3. Sledování potřebných ukazatelů	25
5.3.1. Ukazatele zadluženosti	25
5.3.2. Ukazatele likvidity	27
5.3.3. Čistý pracovní kapitál (ČPK)	30
5.4. Analýza cash-flow	31
5.4.1. Ukazatele	32

6. Veřejná stavební zakázka	33
7. DSO Šlapanicko	36
7.1. Rozpočtový výhled na budoucí roky	39
7.2. Návrh rozpočtu na rok 2012	40
8. Posílení skupinového vodovodu	42
8.1. Historie a popis projektu	42
8.1.1. Realizace projektu	43
8.1.2. Potrubní materiály	44
8.1.3. Stavební prvky vodovodu	44
8.2. Finanční plán projektu	47
8.3. Navýšení provozních prostředků	50
8.3.1. Výstup z navýšení příspěvků	52
8.4. Investování přebytečných peněžních prostředků	53
9. Finanční analýza svazku Šlapanicko	56
9.1. Apriorní analýza	56
9.1.1. SWOT analýza	56
9.2. Horizontální analýza	57
9.3. Vertikální analýza	60
9.3.1. Vertikální analýza aktiv	61
9.4. Likvidita	62
9.5. Čistý pracovní kapitál	64
9.6. Cash-flow	64
10. Závěr	67
Abecední seznam literatury a použitých zdrojů	69
Seznam schémat	70
Seznam tabulek	70

1. ÚVOD

Pro svoji diplomovou práci jsem si vybral téma přípravy a financování veřejné stavební zakázky ve vazbě na rozvoj svazku obcí z důvodu, že ve svazku obcí již nějakou dobu pracuji a zabývám se problematikou kombinující stavební a ekonomickou stránku.

V současné době má svazek za sebou dvě velké investiční akce, při kterých vybudoval v 14 obcích kanalizace za přibližně 1 miliardu Kč. V nejbližší době (během roku 2012) jej čeká zahájení výstavby další velké akce a tou je projekt posílení skupinového vodovodu, na který svazek získal téměř 70 milionovou dotaci z České Republiky a Evropské Unie. Během roku 2011 už začaly probíhat projektové přípravy a výběrová řízení na zhotovitele.

Svazek tedy nyní musí vyřešit především financování zbylé hodnoty projektu, což bude znamenat přibližně 40 milionů Kč.

V této práci se nejprve budu věnovat obecně svazkům obcí v České Republice, jejich legislativnímu vymezení a rozpočtové problematice. Dále se pak budu teoreticky věnovat finančnímu plánování a finanční analýze z pohledu svazku obcí.

V praktické části se budu zabývat konkrétně Dobrovolným svazkem obcí pro vodovody a kanalizace Šlapanicko, nejprve uvedu obecný popis a pak popíšu současnou problematiku související s nastávajícím projektem.

V další části se již budu věnovat financování svazku, plánování do budoucna a rovněž finanční analýze, která je nedílnou součástí každé žádosti o získání externích finančních prostředků jak od banky, tak od jiných subjektů.

2. SPOLUPRÁCE OBCÍ

V poslední době dochází ke stále větší spolupráci obcí. Důvodem bývá obecně vyšší efektivita při zabezpečení potřeb svěřených obcím zákonem v rámci samostatné působnosti, jakož i přenesené působnosti státní správy.¹

Meziobecní spolupráci podporuje i fakt, že v ČR existuje přes 6000 obcí a z nich více než čtvrtina má počet obyvatel do 200, počet do 1000 obyvatel má cca 80% obcí.

Podle hlediska formálního přístupu rozlišujeme tři úrovně spolupráce obcí:

- institucionalizovaná,
- smluvní,
- ad hoc.

Nejvíce organizovanou formou spolupráce a nejvyšším stupněm spolupráce je její institucionalizovaná podoba, která je nejčastější formou umožňující a upravující vzájemné vztahy zúčastněných subjektů. Jejím typickým příkladem je zakládání svazků obcí, nově také lze jako typický příklad uvést i místní akční skupiny anebo euroregiony. Institucionalizace spolupráce umožňuje dlouhodobé a cílené rozvíjení přínosů spolupráce. Smluvní spolupráce na úrovni obecní spolupráce je uskutečňována zejména v oblasti vztahů se zahraničními (partnerskými) obcemi. Spolupráce ad hoc je čistě účelová (často jednoúčelová), vzniká z potřeby realizovat určitý záměr.²

2.1. Formy meziobecní spolupráce

Podle zákona o obcích spolu mohou obce při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Tato spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje zejména na základě:

- smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,³

založení právnických osob podle zvláštního zákona (obchodní zákoník) dvěma nebo více obcemi.⁴

¹ GALVASOVÁ I. a kol. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, s. 13 - 14.

² BINEK J., CHABIČOVSKÁ K. Význam spolupráce ve veřejné správě (In BLIŽKOVSKÝ, Bohumír. *Zdokonalování veřejné správy a samosprávy České republiky.*), s. 103.

³ V zákoně se dále mluví pouze o svazku obcí.

Smlouva mezi dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem této smlouvy nemůže být vznik právnické osoby. Smlouva musí mít písemnou formu a musí být předem schválena zastupitelstvy obcí, jinak je neplatná.⁵

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že v dobrovolném svazku obcí musí být účastny minimálně dvě obce a spolupráci je třeba schválit napříč, občany voleným zastupitelstvem.

Smlouva o spolupráci mezi obcemi musí obsahovat nejméně tyto údaje:

- označení účastníků smlouvy,
- vymezení předmětu a rozsahu smlouvy,
- práva a povinnosti účastníků smlouvy,
- pokud je předmětem smlouvy stavba, tak způsob jejího využití po dokončení,
- způsob odstoupení účastníků od smlouvy a jejich vypořádání.⁶

Pro další činnost svazku jsou důležité i následující odstavce § 48, které říkají, že majetek získaný výkonem společné činnosti obcí na základě smlouvy o spolupráci se stává spoluvlastnictvím všech účastníků této smlouvy. Podíly na majetku získaném společnou činností jsou stejné, není-li smlouvou stanoveno jinak. Ze závazků vůči třetím osobám jsou účastníci smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, není-li smlouvou stanoveno jinak.⁷

V následujících paragrafech zákona o obcích jsou poté popsány náležitosti fungování přímo svazku obcí. Nejdůležitější ustanovení jsou ta, která říkají, že členy svazku obcí mohou být jen obce a to že svazek obcí je právnickou osobou.

Snad nejdůležitějším ustanovením je §50/1, který taxativně vymezuje, co může být předmětem činnosti svazku obcí.

a) úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §46/2

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §48

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §48/2

⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §48/3,4

b) zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,

c) zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,

d) úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,

e) provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,

f) správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.⁸

Činnost zkoumaného svazku obcí spadá výhradně pod písmeno b) i když je možné, že do budoucna dojde k rozšíření působnosti svazku obcí i na jiné oblasti, jako například ochrana ovzduší.

Tabulka 1 Právní formy spolupráce obcí

Právní forma	Subjekty	Norma	Konkrétní formy
Smlouva ke splnění konkrétního úkolu	pouze obce	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	
Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí	pouze obce	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	svazek obcí
Společná právnická osoba	pouze obce	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník	

Zdroj: GALVASOVÁ I. a kol. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, s. 28.

Spolupráce obcí je zmiňována také v další legislativě, např. v zákoně č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje nebo v zákoně č. 561/2004 Sb., školský zákon, který říká, že školská zařízení může mimo obec zřizovat také svazek obcí.

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §50

3. DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ A JEJICH ORGÁNY

Tato kapitola pojedná výhradně o formě spolupráce realizovanou pomocí dobrovolného svazku obcí.

Základním dokumentem, jenž charakterizuje činnost svazku obcí, vymezuje statutární orgány a konkretizují financování, jsou stanovy. Jejich konkrétní znění pro Svazek obcí pro vodovody a kanalizace Šlapanicko je uvedeno v příloze.

Obecně musí být ve stanovách dle zákona uvedeno:

- název a sídlo členů svazku obcí,
- název a sídlo svazku obcí a předmět jeho činnosti,
- orgány svazku obcí, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob jejich rozhodování,
- majetek členů svazku obcí, který vkládají do svazku obcí,
- zdroje příjmů svazku obcí,
- práva a povinnosti členů svazku obcí,
- způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku obcí,
- podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu,
- obsah a rozsah kontroly svazku obcí obcemi, které svazek obcí vytvořily.⁹

3.1. Orgány svazku obcí

Orgány dobrovolného svazku obcí nejsou zákonem nijak více upraveny, ale obecně se vymezují následovně:

3.1.1. Valná hromada

Je nejvyšším orgánem svazku obcí a rozhoduje o všech záležitostech svazku vymezených stanovami. Valná hromada se schází alespoň jednou ročně. Mezi hlavní kompetence valné hromady patří:

- přijímání a změny stanov,
- přijímání nových členů,
- schvalování rozpočtu a výsledku hospodaření,

⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §50/2

- schvalování použití fondu obnovy a rozvoje,
- schvalování zřízení dalších funkcí zaměstnanců svazku,
- stanovení členských a investičních příspěvků.

Členy valné hromady jsou zástupci jednotlivých obcí, nejčastěji zastupitelé jednotlivých obcí.

3.1.2. Předsednictvo

Je statutárním a výkonným orgánem svazku obcí, schází se zpravidla častěji než valná hromada a rozhoduje o všech záležitostech, které nejsou v kompetenci valné hromady. Velmi zjednodušeně lze předsednictvo přirovnat k představenstvu v akciové společnosti. Členové předsednictva jsou voleni valnou hromadou na čtyřleté období v návaznosti na výsledky komunálních voleb.

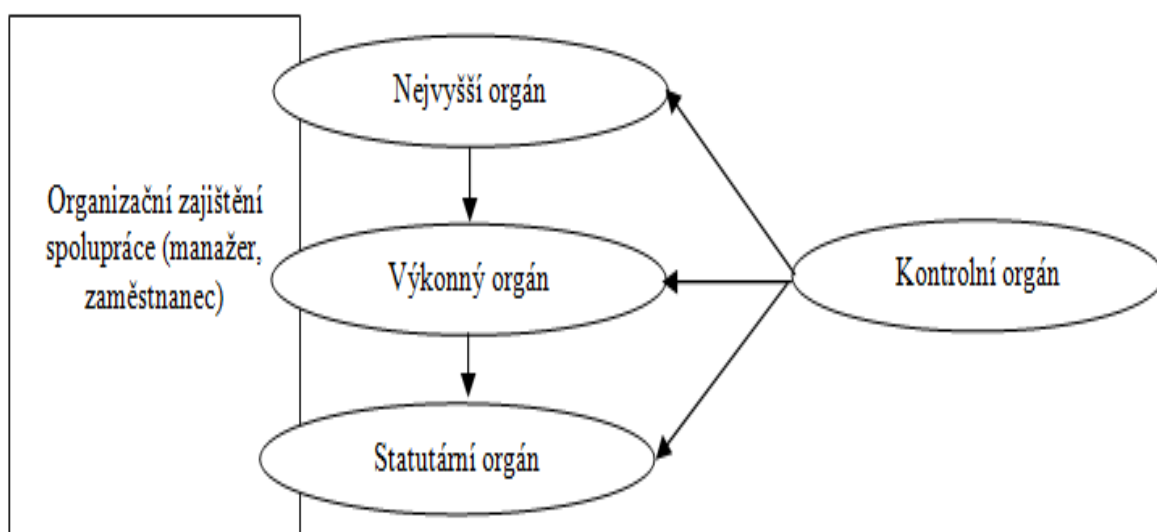
3.1.3. Předseda a místopředseda svazku

Vedou předsednictvo, jsou statutárním orgánem a jednají jménem svazku obcí s třetími osobami, zajišťují styk s peněžními ústavy, odpovídají za vedení účetnictví.

3.1.4. Kontrolní a revizní komise

Kontroluje veškerou činnost svazku a provádí roční revizi hospodářské činnosti a prověřku roční účetní uzávěrky svazku. Za svou činnost odpovídá valné hromadě a podává jí zprávy o své činnosti. Funkční období členů komise je 4 roky v návaznosti na komunální volby.

Schéma 1 Schéma vnitřních vztahů forem spolupráce

Zdroj: GALVASOVÁ I., a kol., Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, s. 55

3.1.5. Tajemník svazku

Je jakýmsi manažerem dobrovolného svazku obcí. Není to orgán svazku, nýbrž zaměstnanecká funkce zřízená pro potřeby svazku obcí. Zajišťuje koordinaci členských obcí, vyjednává členské a investiční příspěvky na provoz svazku. V období výstavby infrastruktury (kanalizace, komunikace vodovod...) funguje jako manažer projektu.

4. DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ A JEJICH HOSPODAŘENÍ

Hospodaření dobrovolných svazků obcí je právně upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákon říká, že finanční hospodaření svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem v případě, že je sestaven. Rozpočet je základním nástrojem finančního hospodaření svazku obcí. Rozpočet musí svazek obcí sestavovat na každý kalendářní rok. Hospodaření svazku obcí upravuje také zákon o obcích, který říká, že svazek obcí nechává přezkoumat své hospodaření. Zákonem je taktéž stanoveno, že svazek obcí vede účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Svazek obcí hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností.

Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. Orgány svazku obcí s ním mohou nakládat jen v souladu s majetkovými právy, která na ně členská obec přenesla podle stanov svazku obcí. Majetková práva k vlastnímu majetku obcí, která jsou vyhrazena obecnímu zastupitelstvu, nelze převést na orgány svazku obcí.

Svazek nevytváří zisk a veškeré finanční prostředky věnuje na opravy, rozvoj, případně investiční činnost v oboru hlavní činnosti nebo k tvorbě rezervního fondu, o jehož použití rozhoduje předsednictvo.

4.1. Rozpočet

Svazek obcí musí sestavovat roční rozpočet. Podle zákona je rozpočtový rok shodný s kalendářním rokem. Rozpočet schvaluje orgán svazku obcí, který je k tomu určen ve stanovách svazku obcí. V praxi to znamená, že rozpočet navrhuje předsednictvo svazku obcí a schvaluje ho jeho valná hromada. Tento rozpočet je nástrojem, který usnadňuje řízení všech

aktivit a přidělování potřebných finančních prostředků. Jak říká zákon, rozpočet svazku obcí je finančním plánem, kterým se řídí financování činností svazku obcí.

Územní rozpočet však můžeme považovat také za:

- decentralizovaný peněžní fond, který je vytvářen, rozdělován a používán stejně jako ostatní veřejné rozpočty s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování,
- účetní bilance, která sleduje příjmy a výdaje za rozpočtové období, kterým bývá kalendářní rok,
- finanční plán, podle něhož daný článek územní samosprávy hospodaří v rámci rozpočtového období. Velmi bude záležet na kvalitě odhadu plánovaných příjmů a plánovaných výdajů, který by měl být realistický a splnitelný.

Rozpočet by měl být reálný, co se týče příjmové stránky a měl by sledovat naplnění cílů strany výdajové. Rozpočet se sestavuje jako vyrovnaný, může být však schválen jako přebytkový, což je stanoveno zákonem. Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí či výnosem z prodeje vlastních dluhopisů. Tyto podmínky jsou rovněž výslovně stanoveny zákonem. Nakládat s prostředky rozpočtu může valná hromada, rada a statutární zástupce, ve stanovách to může být ale upraveno i jinak.

Svazek obcí je dle zákona také povinen zveřejnit návrh svého rozpočtu v obcích, které jsou členy tohoto svazku obcí, a to nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v orgánu svazků obcí, který jej podle stanov schvaluje, a to z důvodu toho, aby se k němu mohli vyjádřit občané členských obcí. Připomínky k rozpočtu mohou dle zákona občané členských obcí uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, anebo ústně při jeho projednávání.

Tabulka 2 Rozpočtový cyklus

	1. čtvrtletí X	2. čtvrtletí X	3. čtvrtletí X	4. čtvrtletí X
Rozpočet X-1	Fáze kontroly a auditu	Schválení závěrečného účtu		
Rozpočet X	Fáze plnění	Fáze plnění	Fáze plnění	Fáze plnění
Rozpočet X+1			Fáze příprav	Fáze schvalování

Zdroj: CÍSAŘOVÁ E., PAVEL J. Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu, s. 29.

4.2. Rozpočtový výhled

Svazek obcí má za povinnost sestavovat vedle rozpočtu také rozpočtový výhled. Význam rozpočtového výhledu není v mnoha obcích a svazcích správně pochopen, dokonce bývá často bagatelizován. Orgány řady obcí a svazků, zejména zastupitelstva, si neuvědomují, že má-li obec rozpočtový výhled sestaven, usnadňuje jí nejen každoroční zpracování rozpočtu na běžný rok, ale především zkvalitňuje její celkovou ekonomiku. Rozpočtový výhled sice nemůže zcela jednoznačně zabránit předlužení, ale je-li sestaven dostatečně podrobně, signalizuje alespoň neúměrné a nežádoucí čerpání finančních prostředků. Je-li odpovědně vypracován v žádoucí šíři, uspoří v budoucích obdobích čas především při pořizování ročního rozpočtu a tedy i finanční prostředky. I kdyby zákon vypracování rozpočtového výhledu jako střednědobého plánu neukládal, měly by všechny orgány, které jsou pověřeny řízením hospodaření subjektů veřejné samosprávy, vycházet při své činnosti z tohoto dokumentu, chtějí-li zamezit zbytečnému a nadměrnému zadlužování.

Nespornou výhodou rozpočtového výhledu je úspora času při tvorbě rozpočtu, usnadnění tvorby podkladů pro žádost o úvěr nebo dotaci a přispívá k dobrému styku s bankou.

Při zpracování rozpočtového výhledu se jedná o stanovení hodnot čtyř významných ukazatelů pro dva až pět let následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet.

Těmito ukazateli jsou:

- celkové příjmy,
- celkové výdaje,
- celkové pohledávky,
- celkové závazky.

Jak již bylo uvedeno, cílem rozpočtového výhledu je uvažování v delším časovém horizontu, než je pouze jeden kalendářní rok. Sestavení rozpočtového výhledu umožňuje předcházet vysokému zadlužení a také zlepšuje plánování výdajů, zejména investičních.¹⁰

4.3. Rozpočtové provizorium

Zpravidla považována za negativní, častěji se s rozpočtovým provizoriem setkáváme u obcí než u dobrovolných svazků obcí, tam totiž nebývá takové politické pnutí a k dohodě na rozpočtu většinou dojde. Zákon 2000/250 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů říká, že nebude-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria.¹¹

Pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti hospodaření na vlastní úrovni i na úrovni nižších stupňů rozpočtové soustavy a u právnických osob financovaných z územních rozpočtů stanoví orgány svazku obcí pro hospodaření svazku obcí. Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se poté stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.

4.4. Přezkoumání hospodaření

Povinnost svazků obcí požádat o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok je stanovena zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., který jasně říká, že Svazek obcí požádá o přezkoumání hospodaření svazku za uplynulý kalendářní rok příslušný krajský úřad, anebo zadá přezkoumání auditorovi.¹² Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (250/2000 Sb.) pak dále stanovuje, že dobrovolný svazek obcí sestavuje závěrečný účet dobrovolného svazku obcí, který musí obsahovat zprávu o přezkoumání hospodaření dobrovolného svazku obcí. Přezkoumáním hospodaření dobrovolných svazků obcí neboli auditem se zabývá zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (ve znění pozdějších předpisů).

Tento zákon tak vlastně upřesňuje a definuje kontrolu, která je obsažena v rozpočtových pravidlech (zákon č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

¹⁰ CÍSAŘOVÁ E., PAVEL J., Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu, s. 23-30.

¹¹ Zákon č. 2000/250 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů §13/1

¹² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §53/1

Předmětem přezkoumání hospodaření svazku jsou dle zákona údaje o ročním hospodaření dobrovolného svazku obcí, které tvoří součást závěrečného účtu. Předmětem přezkoumání hospodaření je především plnění příjmů a výdajů podle rozpočtu, hospodaření s ostatními finančními prostředky, nakládání s majetkem, zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, stav pohledávek a závazků a účetnictví.

Jsou zde tedy mnohé podobnosti s klasickým auditem soukromých firem, dále pak ale jisté odlišnosti vyplývající z podstaty fungování svazku.

Svazek obcí požádá o přezkoumání svého hospodaření krajský úřad do 30. června každého kalendářního roku anebo mu do téhož data oznámí, že se rozhodl zadat přezkoumání hospodaření auditorovi či auditorské společnosti, což je stanoveno a umožněno zákonem o obcích.

Své hospodaření svazek obcí nechává přezkoumat za uplynulý kalendářní rok, a to krajským úřadem, anebo auditorem, se kterým uzavře písemnou smlouvu o poskytnutí

auditorské služby, jejíž náležitosti stanovuje zákon. O uzavření takové smlouvy informuje svazek obcí příslušný krajský úřad. Náklady na přezkoumání hospodaření svazku obcí auditorem hradí svazek obcí ze svých vlastních rozpočtových prostředků.¹³

Požádá-li svazek obcí o přezkoumání svého hospodářství příslušný krajský úřad, tento krajský úřad pověří k tomuto účelu zaměstnance kraje. Zaměstnanci pověřeni výkonem přezkoumání hospodaření daného svazku obcí musí splňovat určitá zákonem stanovená kritéria. Krajský úřad oznámí písemně nejpozději 5 dnů před zahájením přezkoumání jeho počátek a jméno příslušného zaměstnance = kontrolora. Kontrolori i svazky obcí mají při přezkoumání hospodaření zákonem stanovená práva a povinnosti.

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je zpracovávána na základě přezkoumání hospodaření. Tato zpráva má zákonem stanovené náležitosti jako jsou: identifikační údaje, popis zjištěných chyb a nedostatků, označení dokladů a materiálů, ze kterých zjištěné chyby a nedostatky vychází, závěr z přezkoumání hospodaření, podpisy kontrolorů, atd. Závěr takové zprávy musí obsahovat vyjádření, zda byly anebo nebyly zjištěny chyby a nedostatky. Kontrolor pověřený řízením přezkoumání hospodaření, obdobně i auditor projedná zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření s osobou určenou stanovami dobrovolného svazku obcí a předá jí její stejnopis. V případě, že hospodaření přezkoumává auditor, pak se řídí tím, co je

¹³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. §53/2

dáno ve smlouvě uzavřené mezi ním a svazkem obcí, jinak postupuje podle zvláštního předpisu. Jestliže jsou tedy při přezkoumání hospodaření nalezeny chyby a nedostatky, je svazek obcí povinen ze zákona přijmout opatření k jejich nápravě a to ihned poté, co s nimi byl seznámen. O této nápravě musí informovat přezkoumávající orgán či auditora.

Svazku obcí může být také udělena pořádková pokuta, pokud poruší některou z věcí stanovenou zákonem. Jako příklad porušení zde může být uvedeno neumožnění kontrolorům do objektu, neposkytnutí kontrolorům materiálního a technického zabezpečení, nezajištění součinnosti zaměstnanců, neposkytnutí písemností nebo nepřijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků, které jsou uvedeny ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření. Za porušení zákona se považuje samozřejmě i to, že svazek obcí nenechá přezkoumat své hospodaření. Za takové porušení zákona lze uložit pořádkovou pokutu do výše až 50.000,-Kč. O uložení pokuty svazku obcí rozhoduje příslušný krajský úřad v přenesené působnosti a tato pokuta je příjmem státního rozpočtu.

Přezkum hospodaření má tedy zamezovat především tomu aby nedocházelo k neoprávněnému či ne hospodárnému používání veřejných peněžních prostředků.

4.5. Závěrečný účet

Po skončení kalendářního roku se údaje o hospodaření svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. Zpracování závěrečného účtu je opět stanoveno zákonem 2000/250 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

V závěrečném účtu najdeme údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby a o dalších finančních operacích. Vše musí být podle zákona v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření svazku obcí a také hospodaření s jeho majetkem. Závěrečný účet slouží jako analýza hospodaření svazku obcí, která provádí důkladný rozbor hospodaření za daný rok.

Součástí závěrečného účtu je podle zákona i vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, obcí, ke státním fondům a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob. Při tomto vyúčtování se vyhodnotí, jak a zda byly využity poskytnuté dotace, příspěvky a jiné finanční prostředky a jak, zda nevzniká například povinnost na vrácení těchto finančních prostředků.

Dobrovolný svazek obcí je povinen dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Přezkoumání hospodaření upravuje zvláštní právní předpis a to konkrétně Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je poté součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku a svazku obcí. Projednání závěrečného účtu se uzavírá podle zákona vyjádřením:

- a) souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad (tzn. hospodaření svazku obcí a údaje účetní závěrky a závěrečného účtu odpovídají daným požadavkům, toto hodnocení se dá použít i v případě drobných nedostatků, které neovlivní účetní závěrku a finanční výkazy¹⁴),
- b) souhlasu s výhradami (závěr s výhradou se použije tehdy, jsou-li zjištěné skutečnosti zásadním způsobem ovlivňující správnost účetnictví a tím i pravdivost závěrky a finančního výkazu¹⁵). Na základě souhlasu s výhradami je nutné, aby svazek obcí přijal potřebná opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků a vyvodil závěry vůči osobám, které svým jednáním způsobily škody svazku obcí.

Přezkoumání svazku obcí může být provedeno, jak krajem do jehož samosprávy spadá tak soukromoprávní nezávislou osobou. Platí, že přezkum krajem je na rozdíl od přezkumu soukromoprávní osobou zdarma, je však považováno za přísnější a nehledá pouze materiální chyby.

Požádá-li svazek obcí o přezkoumání svého hospodářství příslušný krajský úřad, tento krajský úřad pověří k tomuto účelu zaměstnance kraje. Zaměstnanci pověřeni výkonem přezkoumání hospodaření daného svazku obcí musí splňovat určitá zákonem stanovená kritéria. Krajský úřad oznámí písemně nejpozději 5 dnů před zahájením přezkoumání jeho počátek a jméno příslušného zaměstnance neboli kontrolora. Kontrolori i svazky obcí mají při přezkoumání hospodaření zákonem stanovená práva a povinnosti.

Návrh závěrečného účtu svazku obcí musí být pak podle zákona vhodným způsobem zveřejněn v obcích, které jsou členy svazku obcí a to nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v orgánu svazku obcí, aby se k němu mohli vyjádřit občané členských obcí. Připomínky mohou občané vyjádřit buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání

¹⁴ MARKOVÁ H., Finanční hospodaření územních samosprávných celků, s. 118-119.

¹⁵ MARKOVÁ H., Finanční hospodaření územních samosprávných celků, s. 118-119.

daného orgánu svazku obcí. Pokud je závěrečný účet schválen, předkládá se následně zastupitelům členských obcí. Nejdříve jeho schválení projedná stanovami schválený orgán svazku obcí a poté je předložen k projednání v zastupitelstvech členských obcí, která jej následně schvalují.

4.6. Majetek svazku obcí

Svazek obcí hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí, a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností.

Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. Orgány svazku obcí s ním mohou nakládat jen v souladu s majetkovými právy, které na ně členská obec přenesla podle stanov svazku obcí. Majetková práva k vlastnímu majetku obcí, která jsou vyhrazena obecnímu zastupitelstvu, nelze převést na orgány svazku obcí.

5. DLOUHODOBÉ FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ

Plánování je složitý a velmi komplexní proces, který spočívá v navrhování a cílů a výběr nejvhodnějších cest k jejich dosažení. Obecně se finanční plánování dělí na krátkodobé a dlouhodobé. Vzhledem k zaměření této diplomové práce se budu zabývat dlouhodobým finančním plánováním, které je nutné k plánování budoucího rozvoje svazku obcí.

Obecné rysy dlouhodobého finančního plánování jsou především délka časového období, na něž se plán sestavuje¹⁶, vyšší nutnost odhadů a predikce.

Etapy dlouhodobého plánování dle Valacha jsou následující:

- analýza finanční situace,
- plán tržeb na základě prognózy a plánu prodeje,
- plánová výsledovku,
- plán peněžních toků,
- plánová rozvahu,
- rozpočet investičních výdajů,

¹⁶ Obvykle se uvádí, že plánovací období dlouhodobého plánu je delší než 3-5 let.

- rozpočet dlouhodobého externího financování.

Pro dlouhodobý finanční plán svazku obcí je velmi důležité vycházet z horizontální a vertikální analýzy, neboli z analýzy absolutních ukazatelů. Tato analýza využívá ukazatele v absolutní velikosti, tak jak jsou zachyceny v účetních výkazech.

5.1. Horizontální analýza

Především v praxi ale i v různé literatuře se lze častěji setkat s pojmem analýza časových řad¹⁷ či analýza trendů¹⁸. Horizontální analýza je jednou z nejdůležitějších a zároveň nejpoužívanějších součástí finanční analýzy. Její hlavní výhodou je srozumitelnost a názornost a to i pro laiky.

Horizontální analýza je vlastně ukazatelem vývoje nějaké veličiny v čase a cílem této analýzy je srovnat údaje ze současnosti s údaji z minulých období, popřípadě postihnout jejich vývoj za předpokladu, že lze vystopovat nějaký trend.

Na rozdíl od jiných typů analýz lze tuto využít v jakékoliv části finančního řízení, a může být smysluplná pro jakoukoliv položku jakéhokoliv účetního výkazu. Jedná se vlastně o komentovanou časovou řadu.

Na druhou stranu základním problémem horizontální analýzy je to, že pracuje s poměrně silným předpokladem *ceteris paribus* neboli na předpokladu za jinak stejných okolností, což je v moderní ekonomii a na současných trzích předpoklad téměř nesplnitelný. Další nevýhodou, či spíše nutnou podmínkou je dostatek relevantních dat z minulosti, na základě nichž by se dal nelézt nějaký trend a odhadnout budoucí vývoj.

Obecný vzorec výpočtu vypadá následovně:

$$D_{\frac{t}{t-1}} = B_i(t) - B_i(t - 1)$$

$B_i(t)$ je hodnota rozvahové položky v čase t

$B_i(t - 1)$ je hodnota rozvahové položky v čase $t - 1$

¹⁷ KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 279 s. ISBN 978-80-7380-174-8, s. 144.

¹⁸ KOVÁNICOVÁ, D. - KOVÁNIC, P. *Poklady skryté v účetnictví: Díl II, Finanční analýza účetních výkazů*. 3. vydání. Praha: Polygon, 1997. ISBN 80-85967-47-2, s. 18.

Praktické možnosti využití pro dvě položky X a Y jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 3 Využití horizontální analýzy

Běžné období	Minulé období	Rozdíl	Index	Navýšení (%)
X	Y	X - Y	X / Y	(X/Y-1)*100

Pramen: Vlastní tvorba

5.2. Vertikální analýza

Vertikální analýza se zabývá stupňovitým rozbořem jednotlivých složek tvořících jeden souhrnný finanční ukazatel. Ukazuje tedy podíl jednotlivých položek na jejich agregovaných hodnotách.

Tato analýza je poměrně vhodná pro mezipodnikové/meziobecní srovnávání, kdy může pomoci s identifikací příčin jak pozitivního tak negativního vývoje subjektu. Lze například určit podíl materiálových nákladů na celkových nákladech zkoumaného subjektu a tento podíl pak porovnat s nejúspěšnějšími subjekty v daném odvětví.

Zajímavých výsledků lze dosáhnout v kombinaci s analýzou horizontální, poté lze sledovat vývoj vybraného poměrového ukazatele v čase a vliv jeho změn například na velikost zisku či výši tržeb.

Tato analýza má význam především v rámci kalkulačních vzorců, kde popisuje, jak se která nákladová položka podílí na tvorbě ceny, která je fakturována zákazníkovi. V této souvislosti pak slouží především managementu svazku a jednotlivým stavbyvedoucím.

Obecný vzorec výpočtu vypadá následovně:

$$P_i = \frac{B_i}{\sum B_i}$$

B_i je hodnota jedné rozvahové položky

$\sum B_i$ je suma položek v rámci určitého celku

Praktické možnosti využití pro dvě rozlišné položky X a Y jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 4 Využití vertikální analýzy

Položka	Běžné období	Minulé období	Podíl (%) běžné období	Podíl (%) minulé období	Změna struktury (%)
Σ AKTIVA	X	Y	$X/X*100$	$Y/Y*100$	$(X/X - Y/Y)*100$
Aktivum 1	X_1	Y_1	$X_1/X*100$	$Y_1/Y*100$	$(X_1/X - Y_1/Y)*100$
...
Aktivum i	X_i	Y_i	$X_i/X*100$	$Y_i/Y*100$	$(X_i/X - Y_i/Y)*100$

Pramen: Vlastní tvorba

5.3. Sledování potřebných ukazatelů

Pro financování budoucího projektu, ale i předešlých projektů bylo nutné využít komerčního úvěru od banky.

Úvěrování svazku obcí má mnoho specifik, které ovlivňují jak podmínky úvěru tak úrokovou sazbu. Možná specifika uvádím v následujícím přehledu:

- nutné finanční posouzení každé členské obce,
- banka musí být vybrána ve výběrovém řízení,
- nutné smluvní zajištění mezi svazkem a bankou o krytí v případě insolvence nějaké z členských obcí,
- často výhodnější úroková sazba.

V minulosti byly svazkem využívány služby Komerční banky, ovšem obecně platí. Že každá banka vyžaduje sledování podobných ukazatelů.

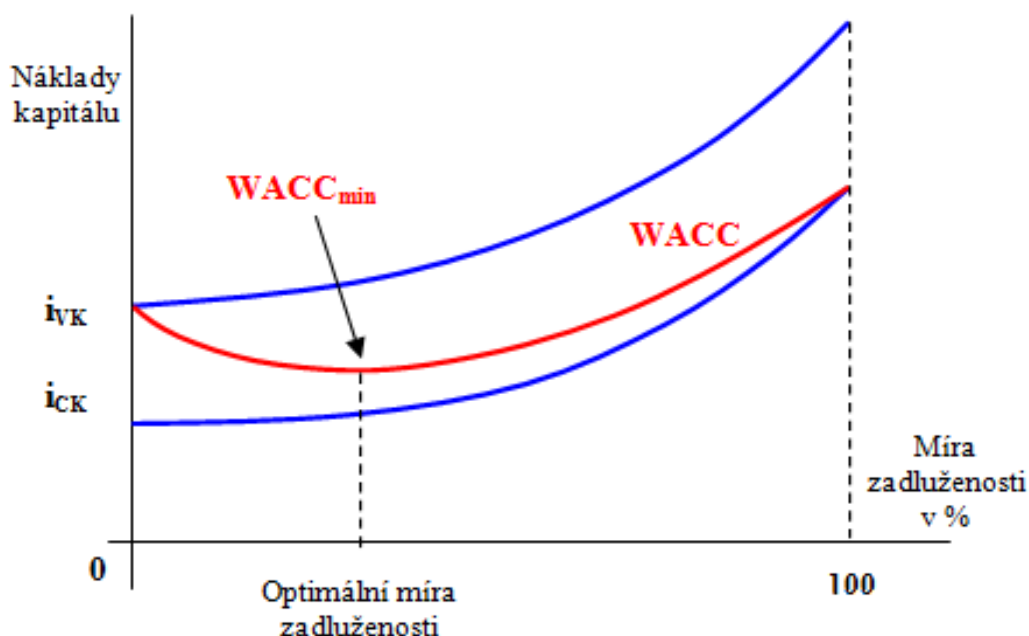
5.3.1. Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti jsou asi nejdůležitější skupinou ukazatelů pro banky ve chvíli, kdy se rozhodují o poskytnutí úvěru.

Získat kapitál vždy něco stojí, ten má své náklady. Nákladem vlastního kapitálu je vlastníky podniku požadovaný výnos. Nákladem cizího kapitálu je úrok náležící věřiteli za podstoupení rizika a nelikvidity. Vlastní kapitál je většinou (v komerční sféře) dražší než cizí. Průměrné kapitálové náklady lze vyjádřit pomocí ukazatele vážených průměrných nákladů na

kapitál WACC¹⁹, jež bývají také označovány jako podniková diskontní míra. Obecně platí, že vyšší zadluženost zvyšuje riziko nestability a zároveň do určité míry snižuje náklady na kapitál – vychází z konceptu tzv. „u křivky“.

Schéma 2 Optimální kapitálová struktura

Pramen: upraveno dle VALACH, Jan. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1, s. 81.

Asi nejpoužívanějším ukazatelem je ukazatel celkové zadluženosti. Ukazatel má význam jak pro věřitele, tak pro vlastníky (členské obce). Věřitelé preferují tento ukazatel co nejmenší. Vlastníci obecně hledají větší finanční páku²⁰, aby znásobili svoje výnosy respektive vliv v případě svazku.

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{suma aktiv}}$$

¹⁹ KORYTÁROVÁ, Jana. *Investování: elektronická opora*. 1. vydání. Brno: VUT FAST, 2009. 130 s, s. 33.

²⁰ Finanční páka je definována jako podíl cizího kapitálu k vlastnímu kapitálu a posiluje výdělkovou schopnost vlastního kapitálu použitím cizího kapitálu, což platí za podmínky, že úroková míra cizího kapitálu je nižší než výnosnost aktiv.

Do čitatele vzorce je možné samozřejmě dát jakoukoliv položku cizího kapitálu a tím lze například rozlišit zadluženost na krátkodobou a dlouhodobou nebo rozdělit zadluženost vůči bankám a dodavatelům.

Doplňkovým ukazatelem k ukazateli celkové zadluženosti je ukazatel kvóty vlastního kapitálu, často také označovaný pojmem koeficient samofinancování²¹. Vyjadřuje finanční stabilitu zkoumaného subjektu.

$$\text{kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{suma aktiv}}$$

Z výše zmíněných vzorců plyne, že součet celkové zadluženosti a kvóty vlastního kapitálu je vždy roven jedné.

$$\text{celková zadluženost} + \text{kvóta vlastního kapitálu} = 1$$

Jako poslední z celé plejády možných ukazatelů bych rád zmínil ukazatel úrokového krytí, který vyjadřuje kolikrát je zisk vyšší než úroky. Čím vyšší je hodnota, tím lépe. Ukazatel blížící se jedné poukazuje na to, že celý zisk je upotřeben na krytí úrokových nákladů.

$$\text{úrokové krytí} = \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky}}{\text{nákladové úroky}}$$

5.3.2. Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity mají největší význam zejména pro operativní řízení a jsou průběžně sledovány jak bankou, tak svazkem. Opět je nutno zdůraznit komplexnost celého problému, kdy je nutné brát v úvahu všechny členské obce svazku obcí.

Likvidita je definována takto: vedle hlavního, dlouhodobého finančního cíle existují i některé dílčí, krátkodobé finanční cíle. Patří mezi ně především průběžné zajišťování platební schopnosti (likvidity). Platební schopnost vyjadřuje jeho schopnost krýt peněžními prostředky své závazky v dané výši a požadovaném čase.²²

²¹ ČERNÁ, Alena, et al. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, 1997. 243 s. ISBN 80-85603-62-4, s. 75.

²² VALACH, Jan. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1, s. 108.

Platební schopnost také vyjadřuje okamžitý poměr peněžních prostředků a splatných závazků.²³

Obecně lze likviditu vyjádřit následovně:

$$\frac{\text{čím možno platit}}{\text{co nutno platit}}^{24}$$

Povětšinou se setkáváme se třemi ukazateli likvidity, které je asi nejvhodnější značit jako L1, L2, L3, protože v různé literatuře se pojmy označující likviditu liší, někde se můžeme setkat s likviditou běžnou,²⁵ která zahrnuje celková oběžná aktiva, abychom pod tímto označením v jiné literatuře²⁶ našli likviditu celkovou, s tím, že jako likvidita běžná je popisována likvidita vypočtená z poměru oběžných aktiv snížených o zásoby.

Nevýhodou ukazatelů likvidity je to, že se krátkodobá aktiva a pasiva (jež jsou vstupy výpočtů likvidity) rychle a snadno mění. Poměry likvidity mohou tedy rychle zastarat.²⁷

Tři typy likvidit vycházejí z třídění aktiv dle likvidnosti.

$$L1 = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé pasiva}}$$

Nejčastěji označovaná jako celková nebo běžná likvidita. Doporučená hodnota se uvádí přibližně rovna 2²⁸.

²³ Často se setkáváme s pojmem solventnost, který se někdy s pojmem likvidita zaměňuje a lze jej vyjádřit jako schopnost dostát svým závazkům a svědčí o dobré platební morálce. O solventnosti se dá také říci, že je to dlouhodobá likvidita.

²⁴ ČERNÁ, Alena, et al. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, 1997. 243 s. ISBN 80-85603-62-4, s. 69.

²⁵ ČERNÁ, Alena, et al. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, 1997. 243 s. ISBN 80-85603-62-4, s. 70.

²⁶ KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří. *Finanční analýza krok za krokem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3, s. 36.

²⁷ BREALEY, R; MYERS, S. *Teorie a praxe firemních financí*. 2. vydání. Praha: East Publishing, 1999. 971 s. ISBN 80-85605-24-4, s. 717.

²⁸ VALACH, Jan. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1, s. 109.

V případě svazku obcí, bude tento ukazatel pravděpodobně dosahovat vyšších hodnot oproti komerčním odvětvím.

$$L2 = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé pasiva}}$$

Očišťuje oběžná aktiva o zásoby, u kterých je problém s jejich likvidností a nejsou tudíž tak dobrou zárukou hradit závazky jako jiná oběžná aktiva. V literatuře je tato likvidita označována nejčastěji jako pohotová a v její souvislosti se především v zahraniční literatuře používá pojem test kyselosti²⁹ (acid test). Doporučená hodnota bývá uváděna okolo 1 (platí opět pro komerční podniky, pro svazky obcí není udávána).

$$L3 = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé pasiva}}$$

Vyjadřuje okamžitou platební schopnost a bývá nazývána také jako peněžní likvidita. Někdy se tudíž ve jmenovateli počítá s okamžitě splatnými závazky, aby se oddělily ty závazky, jež jsou nutné v danou chvíli uhradit od těch, které mají ještě několik dní před svou splatností. Doporučená hodnota bývá uváděna v rozmezí 0,2 až 0,4.

Celkově je tedy nutno při stanovování schopnosti svazku obcí hradit závazky brát do úvahy:

- objem dodávek dodávaných svazku obcí,
- počet aktuálně rozběhnutých projektů,
- výši zádržného³⁰ na aktuálních projektech,
- platební podmínky jednotlivých dodavatelů a systém zálohových plateb,
- záruční lhůty a předávací podmínky.

²⁹ BREALEY, R; MYERS, S. *Teorie a praxe firemních financí*. 2. vydání. Praha: East Publishing, 1999. 971 s. ISBN 80-85605-24-4, s. 717.

³⁰ Zádržné představuje formu finanční pozastávky, slouží k zajištění závazku zhotovitele k objednateli, kdy objednatel před konečným proplacením ceny díla provede finanční pozastávku obvykle ve výši 10 % z ceny díla, která bude proplacena po odstranění případných vad či nedodělků.

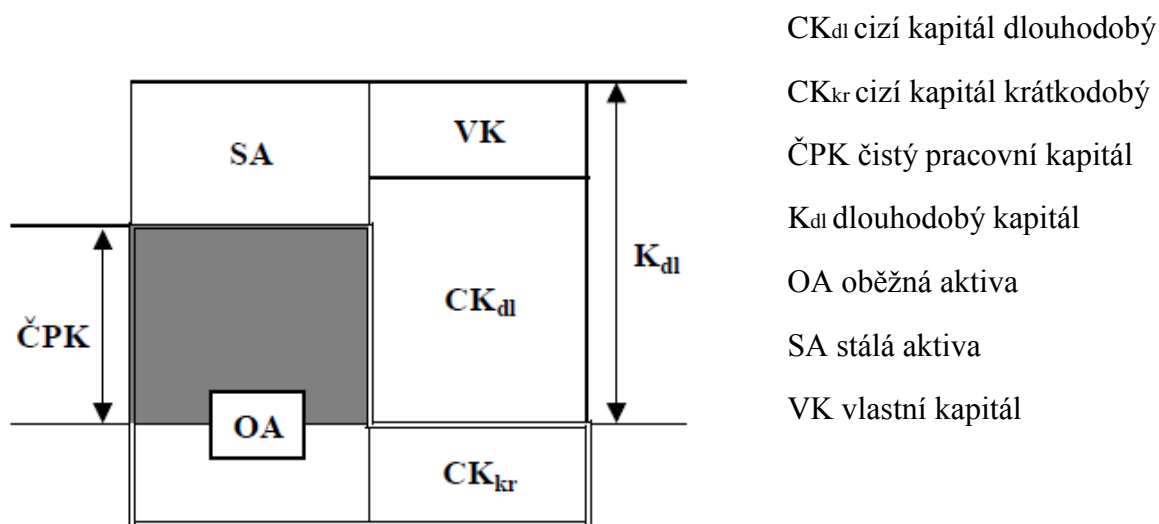
KORYTÁROVÁ, Jana. *Investování: elektronická opora*. 1. vydání. Brno: VUT FAST, 2009. 130 s, s. 87.

5.3.3. Čistý pracovní kapitál (ČPK)

Analýza čistého pracovního kapitálu představuje nedílnou součást analýzy likvidity, a proto ji uvádím na tomto místě. Čistý pracovní kapitál představuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a cizím krátkodobým kapitálem. Tento rozdíl může být buďto kladný ($OA > CK_{kr}$), kdy hovoříme o konzervativním přístupu k řízení ČPK nebo může být přibližně nulový ($OA = CK_{kr}$), kdy hovoříme o neutrálním přístupu k řízení ČPK. Pokud je rozdíl záporný ($OA < CK_{kr}$), jedná se o agresivní přístup k řízení ČPK. Jen malá část OA je poté kryta dlouhodobými zdroji. Zbývající část OA je zajištěna vhodnou politikou vůči odběratelům, dodavatelům a věřitelům.³¹ Zřejmou výhodou oproti konzervativnímu přístupu je vyšší efektivita a rentabilita podniku, ovšem za cenu mnohem vyššího rizika nelikvidity. Konzervativní přístup je tedy méně rentabilní a má vyšší náklady kapitálu. Je však o mnoho bezpečnější, co se likvidnosti a solventnosti týče.

Na následujících schématech představím dva přístupy k zobrazování a řízení čistého pracovního kapitálu. První z nich se nazývá manažerský a je znázorněn z pohledu aktiv. Takto vyjádřený čistý pracovní kapitál představuje relativně volný kapitál, který je využíván k zajištění hladkého průběhu hospodářské činnosti podniku, případně k zhodnocení volných prostředků.

Schéma 3 ČPK z pohledu vedení svazku obcí

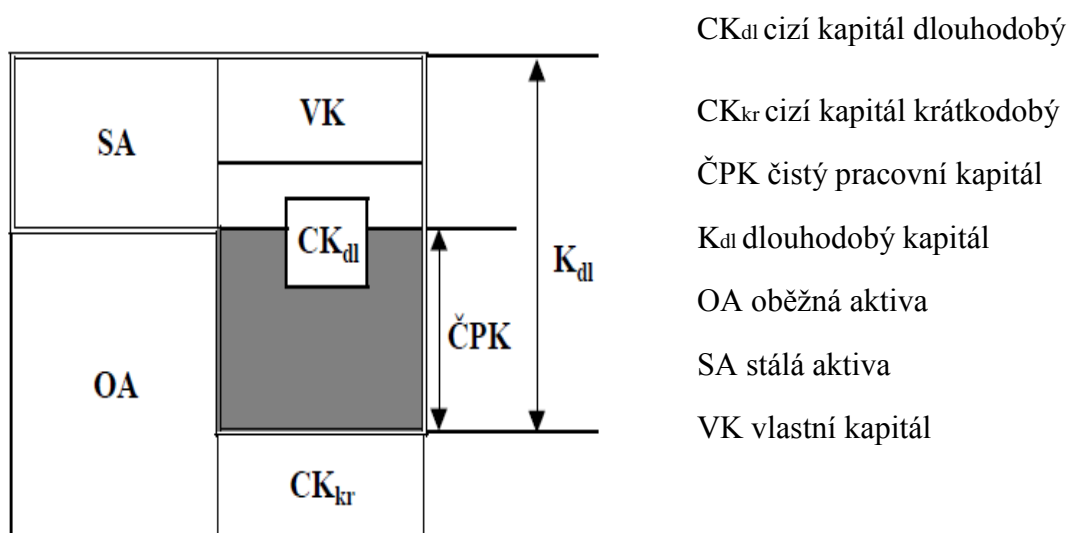

³¹ Může se jednat o zkrácení doby splatnosti vůči odběratelům a zároveň o vyjednání delší doby splatnosti dodavatelům.

Pramen: KOVANICOVÁ, D. – KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví: Díl II, Finanční analýza účetních výkazů*. 3. vydání. Praha: Polygon, 1997. ISBN 80-85967-47-2, s. 45.

Druhý přístup je zobrazován z pohledu vlastníka firmy, který preferuje krýt veškerá stálá aktiva dlouhodobým kapitálem, a tím pak i určuje, kolik dlouhodobého kapitálu připadne na krytí provozní činnosti.

Schéma 4 ČPK z pohledu vlastníka, čili obcí

Pramen: KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví: Díl II, Finanční analýza účetních výkazů*. 3. vydání. Praha: Polygon, 1997. ISBN 80-85967-47-2, s. 46.

Poslední důležitou skupinou pro analýzu svazku obcí je analýza ukazatelů cash-flow. Tato analýza je tvořena především pro potřeby svazku obcí.

5.4. Analýza cash-flow

Ukazatele na bázi cash-flow mají mnoho výhod oproti ukazatelům postaveným na rozvahových a výsledkových položkách. Výhodami použití cash-flow oproti výsledku hospodaření je především to, že:

- odstraňuje vlivy vyplývající z účetních principů a postupů (zavedené způsoby odpisování, metody oceňování, časového rozlišení, tvorby rezerv),

- je méně citlivý na inflační vývoj než zisk.³²

5.4.1. Ukazatele

Prvním z řady ukazatelů na bázi cash-flow je výnosnost tržeb. Ukazatel vyjadřuje finanční výkonnost zkoumaného subjektu. Pokles indikuje buď zvýšený objem výnosů (nikoliv příjmů) nebo snížení vnitřního finančního potenciálu zkoumaného subjektu. Ukazatel je vhodným doplňkem k ukazateli ziskové rentability, protože je méně ovlivněn investičními cykly, stupněm novosti nebo odepsanosti fixních aktiv.

$$\text{Výnosnost tržeb} = \frac{\text{CF z provozní činnosti}}{\text{roční tržby}}$$

Výnosnost celkového kapitálu poměruje cash-flow před uplatněním finančních nákladů k celkovému kapitálu (aktivům) zkoumaného subjektu. Je-li výnosnost měřená pomocí cash-flow nižší, než je průměrná úroková míra placená bankám z úvěrů, znamená to, že aktiva firmy nejsou schopna vyprodukovat tolik, kolik vyžadují splátky úvěrů a bankovní úvěry se pak stávají pro svazek nebezpečím. Je-li však dosahováno vyššího procenta výnosnosti z realizovaných projektů, pak je výhodné mít co nejvíce úvěrů, protože působí jako nástroj růstu pro svazek obcí.

$$\text{Výnosnost celkového kapitálu} = \frac{\text{CF z provozní činnosti}}{\text{kapitál}}$$

Velmi důležitým ukazatelem je stupeň oddlužení, který vypovídá o schopnosti vyrovnávat vzniklé závazky z vlastní finanční síly. Někdy bývá interpretován jako převrácená hodnota doby návratnosti úvěru (např. stupni oddlužení 20 % odpovídá doba splatnosti úvěru 5 let).

V literatuře se uvádí, že jeho optimální hodnota by se měla pohybovat nad 20 %³³ (opět však primárně platí pro komerční sféru). Dále pak poukazuje na jeho větší vypovídací hodnotu oproti ukazatelům zadluženosti vzhledem k tomu, že nemá statický charakter jako

³² SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vydání. Brno: Computer Press, 1999. 195 s. ISBN 80-7226-140-1, s. 80.

³³ VALACH, Jan. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1, s. 109.

ukazatele zadluženosti, které čerpají údaje z rozvahy sestavené k určitému časovému okamžiku, nýbrž se jedná o tokovou veličinu.

$$\text{Stupeň oddlužení} = \frac{\text{CF z provozní činnosti}}{\text{cizí zdroje}}$$

Modifikaci ukazatele oddlužení představuje poměr disponibilního cash-flow, které získáme úpravou cash-flow z provozní činnosti o nezbytně nutné užití finančních prostředků, a tzv. nového úvěru, což je další úvěr potřebný k financování potřeb svazku.

Navazujícím ukazatelem je ukazatel úrokového krytí. Tento ukazatel může mít i jiné podoby, například u Valacha³⁴ je úrokové krytí vyjádřeno jako poměr zisku před úroky a zdaněním a celkovými placenými úroky.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{CF z provozní činnosti}}{\text{placené úroky}}$$

Posledním ze sady ukazatelů, uváděných v této diplomové práci na bázi cash-flow, je ukazatel stupně samofinancování investic a charakterizuje míru finančního krytí investic z vlastních interních finančních zdrojů. Hodnota vyšší než 100 % umožňuje i jiné alternativní užití cash-flow (splátky, dividendy). Nižší hodnota než 100 % vede k nutnosti externího financování investic.

$$\text{Stupeň samofinancování investic} = \frac{\text{CF z provozní činnosti}}{\text{investice}}$$

6. VEŘEJNÁ STAVEBNÍ ZAKÁZKA

Dobrovolný svazek obcí, jakožto územně samosprávný celek musí postupovat při budování vodovodů a kanalizací podle zákona o veřejných zakázkách.³⁵

³⁴ VALACH, Jan. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1, s. 109.

³⁵ Podle zákona o veřejných zakázkách postupují tyto zadavatelé veřejných zakázek:

a) veřejný zadavatel, kterým je

1. Česká republika,

2. státní příspěvková organizace,

Pro účely této práce je nutné si definovat i pojem veřejná stavební zakázka. Tento typ zakázky na sebe totiž váže mnoho specifik. Jedná se především o poměrně striktní zákonnou úpravu, která je vynucena silným korupčním prostředím v České Republice, dále pak také nutností specifického financování veřejné zakázky oproti soukromé.

V zákoně č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách je definována takzvaná veřejná zakázka na stavební práce:

(1) Veřejnou zakázkou na stavební práce je veřejná zakázka na provedení

a) nové stavby,

b) stavební změny dokončené stavby,

c) udržovací práce na stavbě,

d) odstranění stávající stavby, nebo

e) jakýchkoli stavebních prací, které odpovídají požadavkům určeným zadavatelem, včetně stavebních prací pořizovaných s využitím zprostředkovatelských nebo podobných služeb poskytovaných zadavateli jinou osobou.

(2) Stavebními pracemi se rozumějí rovněž montážní práce související s prováděním staveb a stavebních prací podle odstavce 1.

3. územní samosprávný celek a v případě hlavního města Prahy⁴⁾ a statutárních měst též městský obvod nebo městská část, a jimi řízené a zřizované příspěvkové organizace,

4. Pozemkový fond České republiky, státní fond, Česká národní banka, Český rozhlas, Česká televize, Česká konsolidační agentura, zdravotní pojišťovna, dobrovolný svazek obcí a jiná právnická osoba, pokud byla zřízena zákonem nebo na základě zákona za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a je financována převážně veřejnými zadavateli, nebo je veřejnými zadavateli řízena nebo veřejní zadavatelé jmenují více než polovinu členů v jejím správním, řídicím nebo kontrolním orgánu,

b) jiná právnická nebo fyzická osoba, zadává-li zakázku na dodávky, služby nebo stavební práce, která je z více než 50 % financována veřejným zadavatelem, nebo

c) podnikatel, jestliže je ovládán veřejným zadavatelem, nebo jehož podnikání je podmíněno udělením oprávnění, které mu poskytuje zvláštní nebo výhradní práva, a vykonává některou z činností uvedených v § 3.

(2) Zadavatelem může být společně i několik zadavatelů uvedených v odstavci 1 písm. a) a b), mají-li svoje vzájemná práva a povinnosti a vztahy k třetím osobám smluvně upraveny.

(3) Veřejnou zakázkou na stavební práce je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě provedení stavebních prací podle odstavce 1 rovněž projektová a inženýrská činnost, týkající se těchto prací.

Veřejnou stavební zakázkou je tedy nutné rozumět nejen samotnou výstavbu či změnu stavby, ale také projektovou a inženýrskou činnost, týkající se těchto prací.

Valná většina stavebních zakázek je na svazku zadávána formou veřejné stavební zakázky.

7. DSO ŠLAPANICKO

Celý název tohoto svazku obcí je Svazek obcí pro vodovody a kanalizace Šlapanicko. Byl založen 4. 8. 1993 zakladatelskou listinou. Účelem svazku mělo být především zabezpečení zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod obcí sdružených ve svazku a rozvoj vodárenských soustav, kanalizací a ČOV.

Postupem času se konkrétní poslání svazku formovalo ve stanovách a aktuální předmět činnosti jsou následující:

Hlavní činnost:

- ochrana životního prostředí,
- zajištění koncepce rozvoje a obnovy vodovodů, kanalizací, ČOV a s nimi souvisejícími zařízeními v obcích, sdružených ve svazku, a to v rozsahu, který definuje § 50 zákona o obcích v platném znění,
- zajišťování kvality dodávané vody v rámci platných právních a technických předpisů,
- stanovování výše vodného a stočného na příslušné období při respektování již uzavřených smluv s provozovatelem ve smyslu možností pozitivní právní úpravy.

Hospodářská činnost:

- zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod na smluvním základě,
- zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí vodních děl,
- hospodaření s movitým a nemovitým majetkem v oblasti vodního hospodářství,
- nájem majetku, souvisejícího s hlavní činností svazku,
- investorská a inženýrská činnost v rámci zákonných omezení,
- zajišťování zdrojů pro výstavbu, rekonstrukci a obnovu vodovodů a kanalizací z vlastní hospodářské činnosti či z jiných zdrojů, a to na základě rozhodnutí valné hromady svazku,
- ostatní činnost v mezích právních předpisů, např. obchodní činnost, zprostředkovatelská činnost.

Pro účely této diplomové práce bude nejn nutnější zmínit a popsat především zásady hospodaření svazku obcí.

Svazek je samostatným právním subjektem nesoucím právní a majetkovou odpovědnost za svou činnost, samostatně hospodařícím na svůj účet. Ve svazku se vytváří fond obnovy a fond rozvoje vodovodů a kanalizací. Zdrojem těchto fondů jsou především podíly z vodného a stočného dle smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací svazku. Dalšími zdroji mohou být příspěvky členů svazku nebo jiných právnických a fyzických osob na rozvoj vodovodů a kanalizací jakož i případný příjem z podílu na zisku SVKMO, do něhož byl vložen podíl akcií Vodárenské společnosti a.s. (VAS, a.s.), a dotací ze státních i mezinárodních zdrojů.

Svazek sestavuje svůj rozpočet a hospodaří podle něj. Rozpočet sestavuje na příslušný kalendářní rok a vyúčtování provede do tří měsíců po skončení kalendářního roku.

Návrh rozpočtu a vyúčtování hospodaření za příslušný kalendářní rok musí být vhodným způsobem zveřejněny nejméně 15 dnů (dle platných předpisů) před projednáním na zasedání orgánu svazku, aby se k němu mohli občané obcí, které svazek vytvořily, vyjádřit. Přípomínky k návrhu rozpočtu a k vyúčtování hospodaření za uplynulý rok mohou občané uplatnit písemně ve stanovené lhůtě nebo ústně na zasedání orgánu svazku.

Svazek nevytváří zisk a veškeré finanční prostředky věnuje na opravy, rozvoj, případně investiční činnost v oboru vodovodů a kanalizací a eventuálně k tvorbě rezervního fondu, o jehož použití rozhoduje předsednictvo. Případnou ztrátu svazku hradí členské obce podílem podle výše vloženého majetku.

V současnosti je členem svazku celkem 16 obcí, které vložily do svazku obcí vlastní majetek v podobě vodovodů či kanalizací.

Tabulka 5 Členské obce svazku Šlapanicko

Obec	Člen od	Člen do	Členem kvůli
Babice	1993	současnost	vodovod
Blažovice	1993	současnost	vodovod, kanalizace
Jiříkovice	1993	současnost	vodovod, kanalizace
Kanice	1993	2002	vodovod
Kobylnice	1997	současnost	vodovod, kanalizace
Kovalovice	2000	současnost	vodovod, kanalizace
Mokrá-Horákov	2000	současnost	vodovod, kanalizace
Ochoz	2000	současnost	vodovod
Podolí	1993	současnost	vodovod, kanalizace
Ponětovice	1993	současnost	vodovod, kanalizace
Požořice	2000	současnost	vodovod, kanalizace
Prace	1993	současnost	vodovod, kanalizace
Sivice	2000	současnost	vodovod, kanalizace
Šlapanice	1993	současnost	vodovod, kanalizace
Tvarožná	2000	současnost	vodovod, kanalizace
Velatice	2000	současnost	kanalizace
Viničné Šumice	2000	současnost	vodovod, kanalizace

Pramen: Vlastní tvorba

Obce ve svazku by se v zásadě daly rozdělit na dvě skupiny, a to dle toho kdy do svazku vstoupily. První skupinu tvoří zakládající obce, ve kterých poté probíhala výstavba první etapy kanalizace takzvaný projekt Čistá Dyje. Mezi tyto obce patří Blažovice, Jiříkovice, Kobylnice (vstoupily až v roce 1997), Podolí, Ponětovice, Prace a Šlapanice.

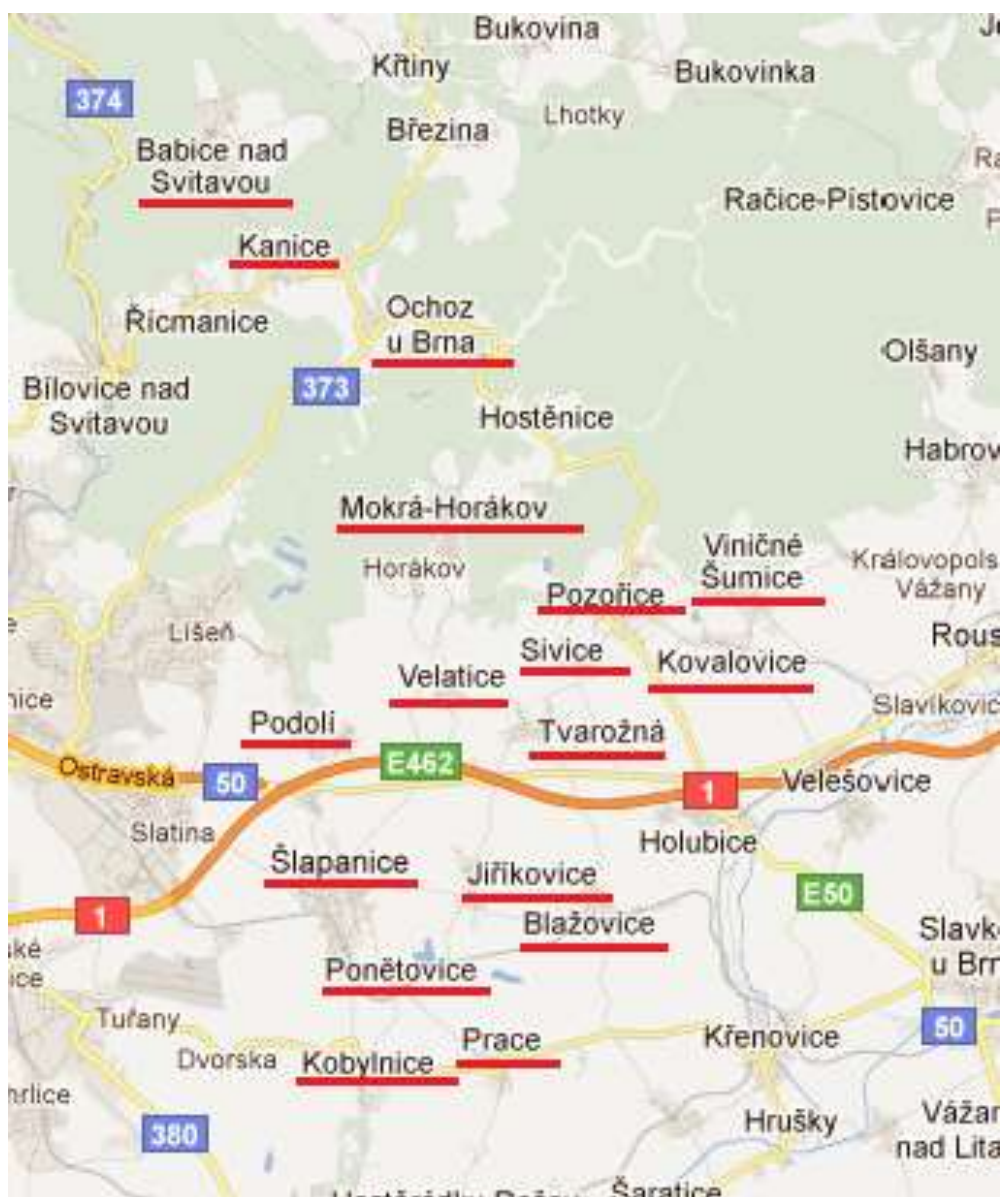
Druhá velká skupina je tvořena obcemi, které do svazku vstoupily kvůli stavbě druhé etapy kanalizace, takzvaný projekt Čistá Říčka a Rakovec. Do této skupiny patří Kovalovice, Mokrá-Horákov, Požořice, Sivice, Tvarožná, Velatice a Viničné Šumice.

Nyní se dostává konečně i na řešení otázky pitné vody, jež je i podstatou této práce. Kvůli vodovodu do svazku přistoupily i obce Babice nad Svitavou a Ochoz. Obec Babice nad Svitavou je dokonce jednou ze zakládajících obcí.

Pro úplnost je nutné ještě zmínit obec Kanice, která byla rovněž jednou ze zakládajících obcí, ale především kvůli své geografické poloze se rozhodla ze svazku v roce 1997 vystoupit a vstoupit do svazku Bílovicko.

Jednotlivé členské obce můžeme vidět na následujícím výřezu z mapy.

Schéma 5 Mapa svazku obcí

Pramen: Vlastní tvorba

7.1. Rozpočtový výhled na budoucí roky

Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.

V následující tabulce je uveden rozpočtový výhled svazku obcí na roky 2013 až 2015, ze kterého budou vycházet detailní rozpočty na dané roky.

Výhled je sestaven dohromady pro hlavní a hospodářskou činnost, všechny údaje jsou v tisících Kč.

Tabulka 6 Rozpočtový výhled na roky 2013 až 2015

název	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Členské příspěvky obcí	1 868 260	1 868 260	1 868 260
Příspěvek obcí 1. et. na investice	15 663 500	15 663 500	15 663 500
Příspěvek obcí 2. et. na investice	14 001 000	14 100 000	14 100 000
úroky účtu 1. etapy	250 000	250 000	250 000
úroky účtu 2. etapy	300 000	300 000	300 000
dotace II. etapa			
nájemné	12 000 000	12 300 000	12 600 000
použití spořicího účtu I. Etapa	2 822 000	2 822 000	2 822 000
použití spořicího účtu II. Etapa	6 022 500	6 022 500	6 022 500
Celkem příjmy	52 927 260	53 326 260	53 626 260
Mzdy	1 500 000	1 500 000	1 500 000
SP, ZP	510 000	510 000	510 000
Bankovní poplatky	50 000	50 000	50 000
opravy VaK, vodoměry	1 600 000	1 600 000	1 600 000
daně a poplatky	25 000	25 000	25 000
provozní náklady svazku	1 600 000	1 650 000	1 700 000
splátky úvěru I. etapa	16 000 000	16 000 000	16 000 000
úroky z úvěru I. etapa	1 034 000	663 000	450 000
úroky z úvěru II. etapa	6 022 500	5 022 500	4 022 500
splátka investičního úvěru II. Etapa (jistina)	16 775 000	16 775 000	16 775 000
pořízení DM	20 000 000	20 000 000	10 000 000
Celkem výdaje	65 116 500	63 795 500	52 632 500
Rozdíl	-12 189 240	-10 469 240	993 760

Pramen: Vlastní tvorba

7.2. Návrh rozpočtu na rok 2012

Svazek obcí musí sestavovat roční rozpočet. Podle zákona je rozpočtový rok shodný s kalendářním rokem. Rozpočty územních samosprávných celků lze posuzovat z více pohledů. Podle zákona je rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí finančním plánem, jímž se řídí financování činností územního samosprávného celku a svazku obcí.

V následující tabulce je vidět rozpočet hospodářské činnosti pro rok 2012. Je pro přehlednost pouze ve zkrácené formě.

Tabulka 7 Rozpočet hospodářské činnosti na rok 2012

účet	popis	rozpočet
501	Materiál	237
511	Opravy a udržování	530
518	Služby	1 230
521	Mzdové náklady	1 691
532	Ostatní a finanční náklady	4778
	Celkem náklady	8 466
602	Tržby (nájemné)	12 367
662	Úroky	400
	Celkem výnosy	12 767
	Výsledek hospodaření	4 301

Pramen: Vlastní tvorba

Pro rok 2012 je rozpočet v rámci hospodářské činnosti sestaven jako přebytkový, výnosy převyšují náklady o více jak 4 miliony. Výnosy jsou taženy především tržbami za nájemné od Vodárenské akciové společnosti. Dalším významným výnosem, se kterým se počítá, jsou příjmy z úroků přijaté od obcí, jimž bude poskytnuta půjčka. Možností půjčovat si přebytečné finanční prostředky se budu věnovat v dalších kapitolách. Další možností je také investice do cenných papírů, ze které jsou rovněž rozpočtovány výnosy. O této možnosti se ovšem bude teprve hlasovat a není jisté, zdali bude předsednictvem schválena.

Mezi náklady jsou největšími položkami mzdy a pojištění hrazené zaměstnavatelem v celkové výši téměř 1,7 milionu Kč. Z tohoto objemu jsou placeni 2 stálí zaměstnanci a předsednictvo s kontrolní komisí. Nutno podotknout, že za členy předsednictva a kontrolní komise se neodvádí pojistné na sociální zabezpečení, ale pouze zdravotní pojištění. Další významnou položkou jsou služby, ve kterých je zahrnuto poradenství, vedení účetnictví, nájemné, telefony a mnohé další. Položka opravy a udržování zahrnuje jak provozní výdaje na údržbu kancelářské techniky a automobilů tak opravy vodovodů a kanalizací, které nehradí ze svého rozpočtu Vodárenská akciová společnost a musí je tudíž hradit svazek ze svého. Jedná se především o neplánované opravy, na nichž se s VAS nedomluvilo podílení.

V této tabulce je vidět rozpočet hlavní činnosti, opět pro přehlednost ve zjednodušené zkrácené podobě

Tabulka 8 Rozpočet hlavní činnosti na rok 2012

§	pol	popis	rozpočet
6310	2141	Příjmy z úroků	1 000

	4221	Členské příspěvky	1 868
	4121	Investiční příspěvky	29 664
	421x	Dotace	80 000
		Celkem příjmy	117 884
2321		Ostatní výdaje	157
2310	6121	Stavby	20 000
6310	5141	Úroky z úvěrů	6 500
		Celkem výdaje	31 673
	8115	Čerpání úvěrů	0
	8124	Splátky úvěrů	136 000
		Celkem financování	86 211

Pramen: Vlastní tvorba

Příjmy hlavní činnosti na další rok jsou tvořeny především investičními a členskými příspěvky obcí, kterým se rovněž budu věnovat v dalších kapitolách. Největší příjmovou položkou jsou však zadržené dotace na stavbu projektu Čistá Říčka a Rakovec. V roce 2012 je očekáváno přijetí dotace z EU ve výši více než 3 miliony Euro. Tato dotace bude obratem využita na splátku investičního úvěru, nebude tudíž převedena na Kč, ale v rozpočtu musí být vykazována v domácí měně při přepočtu očekávaným kurzem.

Mezi výdajovými položkami dominují náklady na výstavbu, především ty na stavbu projektu Posílení skupinového vodovodu v odhadované výši více než 10 milionů Kč.

8. POSÍLENÍ SKUPINOVÉHO VODOVODU

Pod tímto názvem vystupuje nejdůležitější projekt pro svazek na následujících 20 let, a proto je, sním spojeno velké plánování a přípravy. Tento projekt bude i stěžejním tématem této diplomové práce.

8.1. Historie a popis projektu

V posledních letech začínal být problémem nedostatek kvalitní pitné vody. A to jak v měřítku celosvětovém, tak i konkrétně na Jižní Moravě. Proto těsně před vánocemi roku 2009 byla Svazkem podána žádost na EU prostřednictvím SFŽP o přidělení dotací na stavbu Posílení skupinového vodovodu Šlapanicko I. a II. etapa.

I. etapa tohoto projektu obsahuje posílení hlubinných vrtů na Říčkách na čerpání krasové vody, kterou v současné době využívá především obec Mokrá-Horákov, kompletní rekonstrukci hlavních přivaděčů přes katastry obcí Mokrá-Horákov, Velatice, Sivice Tvarožná

a Jiříkovice až k jiříkovskému vodojemu a rekonstrukci vodojemů na této trase. Voda, kterou bude Svazek takto čerpat, bude kvalitní a především bude podstatně levnější, než ta, kterou v současné době nakupuje od Brněnských vodovodů a kanalizací. Je jisté, že vodné nebude levnější, ale bude podstatně více prostředků na budování nových staveb a na údržbu stávající infrastruktury.

27. ledna 2011 byla řídicím výborem MMR Svazku dotace ve výši 66% (61% evropské fondy a 5% SFŽP) potvrzena.

II. etapa projektu obsahuje propojení od nově zrekonstruovaného přivaděče u Jiříkovského vodojemu na přivaděč Šlapanice – Blažovice, aby krasová voda mohla posloužit převážné většině občanů na území působnosti Svazku a dále nové přivaděče do vodojemu Pozořice a Kovalovice.³⁶

8.1.1. Realizace projektu

Výstavba nových vodovodních řadů a objektů bude probíhat při běžném provozu stávajícího vodovodu, nebo při zajištění náhradního zásobování.

Odstávky vodovodních řadů budou prováděny pouze pro:

- úpravy ve vodojemu a napojení nových řadů do vodojemu,
- propojení nových vodovodních řadů na stávající řady a odpojení stávajících řadů.

V době odstávky příslušného vodovodního řadu bude zhotovitelem zajištěno pro všechny odběratele, kteří jsou touto odstávkou dotčeni náhradní zásobování pitnou vodou na vlastní náklady.

Vodovodní potrubí bude ukládáno do stejné trasy jako potrubí stávající, a to nad toto potrubí při dodržení stejné nivelety.

Při výstavbě bude zajištěná dodávka pitné vody pro stávající odběratele:

- Stávajícím vodovodem,
- Provizorními přeložkami pro náhradní zásobování během výstavby,
- Novým zprovozněným vodovodem,

³⁶ STAŇKOVÁ, Markéta. *Svazek získává dotace a bude dále budovat*. Např. Pozořický zpravodaj 2011. http://www.pozorice.cz/index.php?id_text=3666

- Jiným náhradním zásobováním (cisterny, nebo výtokové stojany v blízkosti úseku s přerušenou dodávkou pitné vody) – dočasně, pouze ve výjimečných případech, kdy nebude možné zásobovat odběratele stávajícím ani novým vodovodem.

8.1.2. Potrubní materiály

Vodovodní potrubí je navrženo z tvárné litiny a síťovaného polyethylenu HDPE 100 vhodného pro pokládku bez použití pískového podsypu a obsypu. V projektu je použita téměř všude tvárná litina, pouze výtlačný řad Říčky a některá propojovací případně vypouštěcí potrubí jsou navržena z polyethylenu.

8.1.3. Stavební prvky vodovodu

K odvodu vzdušného potrubí budou navrženy vzdušníky. Budou osazeny vždy v horních výškových lomech trasy a tvořeny budou na horní odbočce osazenou odvodušňovací a zavzdušňovací soupravou, na terénu chráněnou betonovou skruží. Prostor mezi skruží a odvodušňovací soupravou bude vyplněn štěrkem, a to v celém objemu skruže. V místech, kde je navrhovaný řad uložen v cestě, bude vzdušník odsazen od řadu do nezpevněného terénu.

K odkalení potrubí na odbočce (pomocí odbočných tvarovek a do boku osazeného šoupátka) budou navrženy kalosvody. Odkalovací potrubí a šoupátkový poklop chránící zhlaví teleskopické zemní soupravy bude na terénu chráněn v polní trati betonovou skruží vysypanou štěrkem (proti případnému rozbahňování). Kalosvody budou na terénu označeny orientačními betonovými sloupky (vždy v počtu 2 resp. 4 ks pro jeden kalosvod). V místech, kde je navrhovaný řad uložen v cestě, bude kalosvod odsazen od řadu do nezpevněného terénu.

Ve vytipovaných místech a po dohodě s provozovatelem vodovodu jsou navržena vypouštění přívaděče. Budou provedena ve dvou technických obměnách, a to následovně:

- Vypouštěcí potrubí - vypouštěcím potrubím napojeným na potrubí řadu, s uzávěrem na odbočce, a vyvedeným buď do vodoteče (ukončen výustním objektem) nebo ve volném terénu (ukončen skruží).
- Výpustní objekt - je tvořen dvěma vypouštěcími potrubími, odbočujícími z potrubí přívaděče (s uzávěry na odbočkách), vyvedenými do vodoteče. Mezi oběma potrubími je navržen na potrubí přívaděče uzávěr, který umožní vypouštět každou z větví zvlášť.

Odbočky z vodovodních řadů, kde není uvažováno s armaturní šachtou, budou řešeny odbočnou tvarovkou se sekčním šoupátkem.

Podzemní hydranty jsou na potrubích navrženy v intravilánu³⁷ obce Mokrý v areálech vodárenských objektů, kde slouží k proplachu potrubí. Na potrubí DN 50 je navržena odběrová souprava s odvodněním DN 50.

Budou osazeny hydranty s dvojitými uzávěry, a to na odbočce s předřazeným uzávěrem příslušného DN. Podzemní hydranty budou na terénu chráněny hydrantovými poklopy. V nezpevněném terénu bude poklop odlážděn žulovými kostkami 200x200x200 mm o celkové ploše 800x500 mm. V případě celkové úpravy okolí formou zpevnění bude povrch proveden až k hydrantovému poklopu.

K odstavení vodovodních řadů a odboček jsou navržena šoupátka. Dále jsou na vytipovaných místech, k odstavení části přivaděče, umístěny sekční uzávěry. V tomto případě jsou také navržena šoupátka.

Armaturní šachty budou provedeny jako monolitické ŽB vodotěsné konstrukce příslušných rozměrů. Vstup do šachet bude zajištěn kompozitovým uzamykatelným poklopem 600x800 mm, madlem a žebříkem s protiskluzovou úpravou stupadel. Ve všech šachtách bude provedeno spádované dno směrem k odpadní jímce.

V rámci akce dojde k výstavbě dvou nových armaturních šachet:

- Redukční šachta
- Armaturní šachta Maxlůvka

³⁷ Intravilán je souhrnné označení pro zastavěné plochy obcí, popřípadě pro zastavěné plochy a plochy určené k zástavbě. Intravilánem se někdy rozumí část území obce (resp. jejího katastrálního území), která je z větší části zastavěna. Zahrnuje samotné zastavěné plochy a k nim přiléhající plochy – zahrady, pozemní komunikace, soukromou a veřejnou zeleň, toky a vodní plochy. V takovém případě je hranice mezi intravilánem a extravilánem obvykle vedena po společném vnějším obvodu zastavěných a přiléhajících ploch. Do intravilánu obvykle nejsou zahrnovány osamělé budovy, menší osady, osamocené průmyslové a zemědělské budovy či areály. Intravilán zpravidla vyplňuje střed katastrálního území dané obce, extravilán pak zbytek, většinou po obvodu katastrální hranice.

Křížení vodotečí bude provedeno překopem. Podchody budou bez chrániček. Koryta vodotečí budou opevněna betonovými panely (Mokerský potok) nebo budou zpevněna lomovým kamenem (Říčka, Roketnice, Tvaroženský potok)

Výstavbou vodovodních řadů dojde ke křížení krajských a místních komunikací. Všechna křížení budou provedena bezvýkopově. Bezvýkopové podchody pod komunikací budou provedeny - protlačáním nebo řízeným horizontálním vrtáním.

Umístění armatur, křížení komunikace a lomové body v extravilánu³⁸ budou na terénu signalizovat orientační tabulky osazené na blízkých pevných objektech.

V následující tabulce je uveden seznam hlavních budovaných stavebních objektů.

Tabulka 9 Stavební objekty projektu

SO		vodovodní řady			propojovací potrubí, odbočky		
č.	popis	materiál	profil	délka [m]	materiál	profil	délka [m]
2	Výtlačný řad Říčky	PE 100 RC	160 x 9.5	694	PE 100 RC	160x9.5	8
					PE 100	32x3.0	10
3	Výtlačný řad Mokrá	TLT	200,00	897	-	-	-
5	Přívodný řad Mokrá	TLT	250,00	2 129	-	-	-
7	Přívodný řad Sívce	TLT	200,00	2 661	PE 100 RC	90x5.4	10
		TLT	150,00	264	-	-	-
8	Přívodný řad Tvarožná	TLT	200,00	1 391	PE 100 RC	110x6.6	7
9	Přívodný řad Jiřikovice	TLT	200,00	2 652	PE 100 RC	90 x 8.2	94
					PE 100	32x3.0	7
10	Zásobní řad Mokrá	TLT	150,00	527	TLT	100,00	2
					PE 100 RC	90x5.4	2
	Zásobní řad Z1	PE 100 RC	90x5.4	175	PE 100	32x.30	10
	Zásobní řad Z2	PE 100	63x5.8	130	PE 100	32x3.0	76
PE 100					63x5.8	12	
Celkem				11 520			238

Pramen: Vlastní tvorba

³⁸ Extravilán je souhrnné označení pro nezastavěnou část obce, resp. nezastavěnou část jejího katastrálního území. Do extravilánu se většinou počítají i osamělé budovy mimo intravilán. Extravilán obvykle vytváří souvislý pás kolem intravilánu a bývá také plošně větší. Vnější hranici extravilánu bývá katastrální hranice dané obce. Do extravilánu zpravidla patří lesy, pole, louky, pastviny atd.

8.2. Finanční plán projektu

Hlavním účelem plánu bylo posoudit to, zdali bude nutné na financování použít úvěr. Svazek má poměrně hodně volných zdrojů (viz tabulka bankovních účtů) a proto byla jednou z možností i varianta bez úvěru.

Možné varianty byly následující (dají se zobecnit na jakýkoliv podobný subjekt):

- Využít část volných peněžních prostředků a na zbytek vzít úvěr,
- Financovat celou akci z vlastních prostředků,
- Vzít úvěr na celou hodnotu stavby (cca 110 mil. Kč),
- Jednorázově navýšit příspěvky členských obcí.

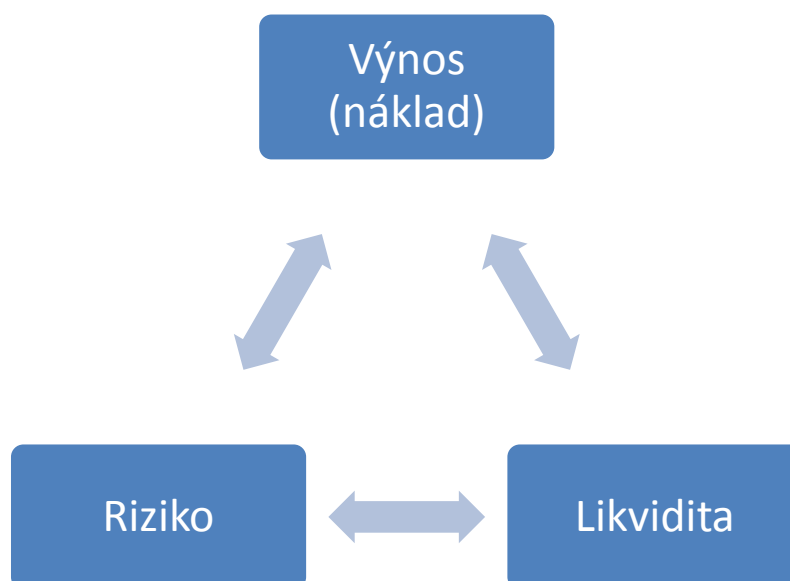
Poslední varianta nepřipadá v úvahu, poněvadž obce jsou hodně zatížené splácením předchozích akcí, při nichž se budovala kanalizace. K tomu je potřeba vzít i v úvahu současnou problematickou ekonomickou situaci a tím pádem menší daňové výnosy pro obce.

Financování celé akce z vlastních prostředků by čistě teoreticky možné bylo (opět viz tabulka bankovních účtů), vyžadovalo by ale přesný časový souběh čerpání dotací a dílčích fakturací. Standartě se dotace proplácují až nějakou dobu po prokázání zaplacení faktur. Svazek by tedy využil jak svoje peníze, tak peníze obcí téměř na 100 % a tím pádem by byl pod velkým tlakem od banky, které stále dluží peníze za předchozí investiční akce.

Samozřejmá je varianta úvěrování celé hodnoty akce, kde vyjma vysoké nákladovosti by byl jediný problém a to neochota banky dále úvěrovat svazek když nejsou splaceny předchozí poměrně velké úvěry.

Nejvhodněji se tedy jeví varianta využití části volných prostředků a financování části úvěrem. Nejvhodněji jsou poté naplněny klasické cíle investorského dilematu, zobrazenému v následujícím schématu. Vrchol trojúhelníku symbolizující výnos je v našem případě vhodnější nazývat spíše nákladem a usilovat o jeho nejnižší hodnotu. V zásadě ale zůstane zachován princip zobrazení a to že čím chceme mít větší výnos (v našem případě menší náklad) tím bude větší riziko a menší (horší) likvidita.

Schéma 6 Vztah rizika, výnosu a likvidity

Pramen: Vlastní tvorba

Všechny úvahy vycházejí z následující tabulky, kde lze vidět zvolený průběh financování celé akce.

Tabulka 10 Finanční plán výstavby vodovodu

položka	2011	2012	2013	2014	2015	celkem
Plánované náklady e1	4 000 000	30 000 000	55 000 000	21 000 000	0	110 000 000
Plánované náklady e2	1 000 000	4 000 000	5 000 000	0	0	10 000 000
Dotace	0	14 720 792	23 441 584	23 441 584	5 860 396	67 464 356
Vlastní zdroje tok	-1 500 000	-15 604 208	-32 699 666	6 493 272	10 114 668	
Vlastní zdroje KS	22 500 000	6 895 792	-25 803 874	-19 310 603	-9 195 935	
Úvěr čerpání	0	0	-25 803 874	0	0	-25 803 874

Pramen: Vlastní tvorba

Plánované náklady e I. Jsou náklady na hlavní stavbu, na kterou byla poskytnuta dotace a které představují hlavní problém financování.

Plánované náklady e II. Jsou náklady doplňkové nutné na propojení obcí Jiříkovice a Tvarožná na což nemohla být žádána dotace.

Dotace jsou počítány z položky Plánované náklady e I. Dle mechanismu popsanému v následující tabulce.

Tabulka 11 Výpočet výše dotací na stavbu vodovodu

Pitná voda etapa I.	
Celkové náklady reálné	110 000 000
Celkové náklady	101 435 448
Uznatelné náklady	71 627 065
dotace FS	60 883 005
dotace SFŽP	3 581 353
dotace JMK	3 000 000
poměr celkových nákladů reálných a sumy dotací	61,30%

Pramen: Vlastní tvorba

Dotace se žádala dle celkových nákladů, které byly počítány firmou žádající o dotaci. Z nich se poté vyčlenily náklady uznatelné, ty které přesně odpovídaly popisu dotace. Z tabulky vidíme, že celkové náklady jsou menší než celkové náklady reálné asi o 8,5 milionu Kč a uznatelné náklady tvoří cca 70 % celkových nákladů.

Z částky 71 627 065 Kč tedy byly počítány všechny dotace. Dotace fondu soudržnosti ve výši 60 883 005 Kč činí 85 % uznatelných nákladů, dotace SFŽP (státní fond životního prostředí) činí 5 % a konečně dotace od jihomoravského kraje, o kterou bylo žádáno zvlášť, činí 3 000 000 Kč.

Poměr celkových reálných nákladů a sumy dotací byl poté použit jako koeficient pro výpočet čerpané dotace. Mechanismus byl následující:

$$\text{Výše dotace v roce } n = (\text{fakturované náklady v roce } n - 1) \times \text{koeficient}$$

Vlastní zdroje tok je položka dopočtová, která kryje rozdíl mezi náklady na stavbu a dotací, je to faktické využití současných volných prostředků.

Na ni navazuje položka Vlastní zdroje KS, která ukazuje konečný stav volných prostředků svazku vyčleněných na realizaci akce (nejedná se o všechny prostředky, výpočet bude popsán dále v tabulce).

Ve chvíli kdy se tato položka dostane do minusu, bude nutné na financování akce zapojit úvěr, to lze vidět v roce 2013, kdy minusová hodnota konečného stavu vlastních zdrojů je kryta do jedné koruny úvěrem.

Mechanismus splácení úvěru bude poté následující:

Tabulka 12 Splácení úvěru

PS	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
splátka	6 493 272	10 114 668	4 466 985	4 690 335	4 924 851	5 171 094	5 429 649
zůstatek	19 310 603	9 195 935	4 728 949	38 614	0	0	0
úrok	676 717	427 598	208 873	71 513	579	0	0

Pramen: Vlastní tvorba

- Velikost úvěru bude necelých 26 milionů Kč,
- Splácet se začne od roku 2014
- V letech 2014 a 2015 odpovídá splátka úvěru toku vlastních zdrojů dle tabulky plánu financování této akce.
- Od roku 2016 bude úvěr splácen z nájemného generovaného z části vodné u něhož se předpokládá minimálně inflační meziroční růst.
- Úroková míra je uvažována ve výši 3 %
- Suma úroků je spočtena na přibližně 1,5 milionu Kč.

Hodnota vlastních zdrojů

Jedná se o zdroje, které svazek zapojí ze svého. Jedná se o částku 24 milionu Kč, tato částka byla určena pouze hrubým výpočtem a odhadem bývalých pracovníků svazku p. Sedlákem, p. Brzobohatým a p. Honkem. Pro přesný výpočet již nebyla dostupná data z devadesátých let.

Tabulka 13 Kalkulace vlastních zdrojů

(v tis. Kč)	do 2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dosavadní akumulované vodné	24 000								
Vodné		3 500	3 675	3 859	4 052	4 254	4 467	4 690	4 925

Pramen: Vlastní tvorba

8.3. Navýšení provozních prostředků

Protože provoz svazku by měl být kryt převážně z provozních příjmů a nový projekt bude vyžadovat maximální zapojení volných prostředků, a proto bylo nutné zapojit další či upravit stávající zdroje financování.

Do roku 2011 byla výše příspěvku 50 Kč na jednoho obyvatele, celkově se tedy vybralo na provoz svazku cca 1 milion Kč. Podíváme-li se na rozpočet hospodářské činnosti, vidíme, že náklady o mnoho převyšují členské příspěvky. A proto, že by mělo platit pravidlo financování, hospodářská činnost kryta z hospodářských/provozních příjmů a hlavní/investiční činnost kryta z investičních/dlouhodobých příjmů bylo nutné členské příspěvky navýšit.

Stávající situace do roku 2011 vypadala následovně:

○ počet obyvatel ve svazku k 1. 1. 2011	22 668
○ výše příspěvku na 1 obyvatele	50 Kč
○ celkem ročně na provoz od obcí	1 133 400 Kč
○ roční provozní náklady dle rozpočtu	3 578 100 Kč
○ nutno dopláct z nájemného	2 444 700 Kč
○ potřebný příspěvek za 1 obyvatele k pokrytí nákladů	158 Kč

Vidíme, že na pokrytí celých provozních nákladů by bylo třeba získat 2 444 700 Kč, což by odpovídalo přibližně 158 Kč za jednoho obyvatele. Tato výše příspěvky by byla samozřejmě nereálná, a to ne z ekonomického hlediska, ale spíše z toho politického. Jednotliví starostové by pravděpodobně nebyli schopni takovýto nárůst ve svých obcích obhájit.

Argumenty pro zvýšení členského příspěvku byly následující:

- nově budovaný vodovod znamená zvýšené provozní náklady na administrativu, pohonné hmoty, mzdové náklady atd.
- Po obcích není vyžadován žádný investiční příspěvek na tuto akci.
- Dlouhodobě je nutné krýt provozní náklady.
- Za současné situace 10 let provozu ubere téměř 25 milionů Kč na budoucí rekonstrukce vodovodů a kanalizací.
- Do budoucna možnost pro obce získat příjmy z pronájmu pozemků svazku obcí tam kde vede kanalizace, zatím je to řešeno bezplatně.
- Pro mnoho obcí ani nedojde k navýšení prostředků směrem do svazku.
- Obce 2. etapy budou mít od roku 2012 snížené investiční příspěvky (řádově statisíce ročně), celkově se tedy jejich zatížení vůči svazku nezvýší.

- Obce 1. etapy (vyjma Ponětovic, Kobylnic a Prace) mají na svých vnitřních spořicíh účtech u svazku, přeplatek čili rezervu, která jim bude v roce 2016 vrácena a tím získá dodatečné zdroje.

Byl tedy zvolen následující kompromis:

- navrhovaná nová výše příspěvku na 1 obyvatele 80 Kč
- nově od obcí na provoz 1 813 440 Kč
- nutno doplácet z nájemného 1 764 660 Kč

8.3.1. Výstup z navýšení příspěvků

- Od roku 2012 navýšení o 30 Kč na jednoho obyvatele,
- Výše příspěvku na jednoho obyvatele bude tudíž v roce 2012 činit 80 Kč,
- V roce 2013 dojde k navýšení o 10 Kč na 90 Kč,
- V roce 2014 dojde k navýšení o 10 Kč na 100 Kč,
- V roce 2015 dojde k navýšení o 10 Kč na 110 Kč,
- V roce 2016 dojde k navýšení o 10 Kč na 120 Kč,
- Další roky bude výše příspěvku ještě stanovena,

Velatice, Babice a Ochoz mají příspěvek zachován na 50 Kč, to z toho důvodu že Babice Ochoz jsou členy pouze vodovodní sítě a Velatice zase pouze kanalizační sítě.

Dojde rovněž ke sjednocení metodiky určení počtu obyvatel v obcích, doposavad totiž obce posílaly peníze dle svých vlastních statistik, které nebyly vždy plně objektivní.

Počet obyvatel pro výpočet členského příspěvku na daný rok se stanoví ze stavu k 1. lednu předcházejícího roku, dle vyhlášky 245/2010 sb. ve znění nových předpisů.

Tabulka 14 Výsledná varianta členských příspěvků

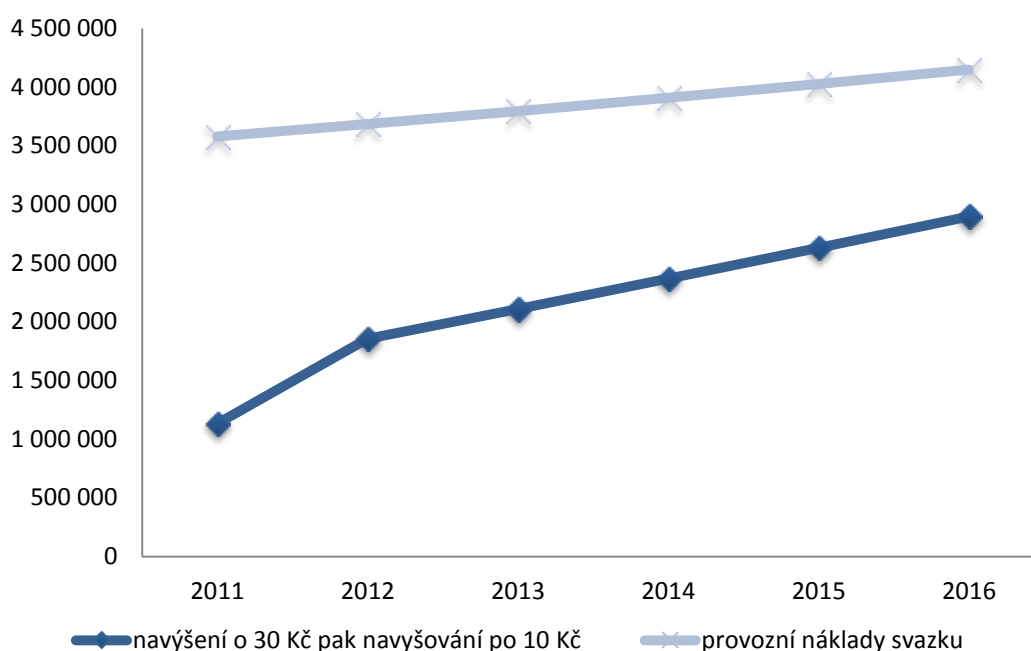
varianta	2011	2012	2013	2014	2015	2016
navýšení o 30 Kč pak navyšování po 10 Kč		1 857 212	2 110 257	2 368 177	2 631 045	2 898 933
příspěvek/obytel	50	80	90	100	110	120
počet obyvatel ve svazku	22 668	23 215	23 447	23 682	23 919	24 158
provozní náklady svazku	3 578 100	3 685 443	3 796 006	3 909 886	4 027 183	4 147 999

Pramen: Vlastní tvorba

Postupem času bude docházet k navyšování až na 120 Kč za jednoho obyvatele. Je nutné ovšem zdůraznit že schválený je zatím pouze rok 2012 a další roky bude teprve předmětem jednání na valných hromadách.

Předpokládaný vývoj příspěvků a vliv na rozpočet lze vidět v následujícím grafu, který porovnává náklady svazku a výši příspěvků.

Graf 1 Navyšování členských příspěvků

Pramen: Vlastní tvorba

8.4. Investování přebytečných peněžních prostředků

Dlouhodobý problém svazku je zhodnocení přebytečných peněžních prostředků, které leží jen ladem na běžných nebo spořicích účtech u komerční banky. Bylo by jistě vhodné je nějak lépe zhodnocovat.

Jedná se o peníze, které nebudou použity na projekt posílení skupinového vodovodu ani na další menší plánované investice. Obecně jde o zhodnocování generovaného nájemného od VAS a.s. a přeplatků členských obcí.

Přehled účtů a úrokových sazeb lze vidět v následující tabulce, jak vidno sazby jsou, co se týče běžných účtů poměrně vysoké. V porovnání s inflací jsou však sazby nízké a nepokryjí ani inflaci.

Tabulka 15 Přehled účtů a úrokových sazeb

účet	měna	číslo účtu	stav k 31.12. 2011	úroková sazba
běžný ČS	Kč	2023594349/0800	1 724 320	0,50%
hlavní činnost	Kč	35-4376170217/0100	512 097	0,65%
spořicí etapa II.	Kč	35-4335650257/0100	35 406 702	0,90%
investiční etapa II.	Eur	35-4458070287/0100	174 087	0,50%
spořicí etapa I.	Kč	35-4335640227/0100	19 700 917	0,85%
běžný KB	Kč	35-4335560227/0100	39 395 790	0,85%
celkem v Kč	Kč		96 739 826	

Pramen: Vlastní tvorba

Jak vidno úrokové sazby jsou nízké, naštěstí pro svazek i sazby na úvěrech jsou příznivé. I přesto je však nutné peněžní prostředky, které nebudou třeba na stavbu vodovodu, nějak lépe zhodnocovat.

Varianty připadající v úvahu jsou následující:

- Investice do podílových fondů,
- Nákup nemovitostí a tržby z jejich pronájmu,
- Nákup podnikových dluhopisů,
- Nákup státních dluhopisů,
- Nákup dividendových akcií,
- Nákup hypotečních zástavních listů,
- Úročené půjčky členským obcím,
- Možnost odkladu investičních příspěvků pro členské obce.

Každá z variant má své pro a proti. Jako první byla zavrhnuta možnost nákupu akcií, která je sama o sobě riziková navíc v poslední době jsou trhy velice volatilní a tudíž si takovou investici svazek jako veřejnoprávní subjekt nemůže dovolit. Varianta nákupu nedividendových titulů nebyla vůbec zvažována.

Další variantou byly podílové fondy, které jsou nástrojem, který se využívá k investičním operacím. Podílový fond je jakýmsi souborem majetku. Rozděluje se do několika kategorií, podle účelu, obsahu a dalších faktorů.³⁹ Opět byly ale pro svoji větší rizikovost zavrženy.

Velmi diskutovanou variantou byla možnost nákupu dluhopisů či hypotečních zástavních listů. Nejvhodněji se jevila varianta nákupu hypotečních zástavních listů, která skýtala minimální riziko, slušný výnos i likviditu.⁴⁰

Nakonec zvítězila politicky nejpopulárnější varianta, a tou je zadlužení svých obcí. Svazek tedy bude obcím poskytovat peníze dvěma způsoby:

- Úročenými půjčkami členským obcím, kdy se bude jednat o klasickou půjčku na investice se splatností několik let,
- Možnost odkladu investičních příspěvků pro členské obce, kdy budou mít obce možnost vynechat/odložit splátku investičního příspěvku pro svazek.

³⁹ Podílový fond nemá právní subjektivitu (na rozdíl od investičního fondu), je to tedy pouze jakýsi koš, který sdružuje aktiva. Je spravován investičními společnostmi, které řídí jejich fungování. Základní jednotkou fondu je podílový list, držitel podílových listů (investor) se nazývá podílníkem fondu.

(pramen: <http://investice.finance.cz/podilove-fondy/>)

⁴⁰ Hypoteční zástavní listy (dále HZL) jsou dluhopisy vydávané hypotečními bankami s cílem získat finanční prostředky na poskytování hypotečních úvěrů. Jmenovitá hodnota a hodnota poměrného výnosu HZL je plně kryta pohledávkami z hypotečních úvěrů. Pro řádné krytí jmenovité hodnoty hypotečních zástavních listů mohou být použity pouze pohledávky z hypotečních úvěrů, které nepřevyšují 70% ceny zastavených nemovitostí. Vedle institutu řádného krytí funguje také tzv. náhradní krytí, což mohou být jen vysoce likvidní a bonitní prostředky (například hotovost, státní dluhopisy nebo vklady u ČNB). Takto kvalitní krytí činí z hypotečního zástavního listu jeden z vůbec nejbezpečnějších cenných papírů. HZL jsou tak vhodné pro konzervativní investory, kteří nemají příliš velké zkušenosti s angažmá na kapitálových trzích a nechťejí podstupovat významnější riziko.

(pramen: <http://www.finance.cz/financovani-bydleni/informace/hypoteky/hypotecni-zastavni-listy/>)

9. FINANČNÍ ANALÝZA SVAZKU ŠLAPANICKO

Finanční analýza byla provedena bankou pro její účely. Svazek však některé ukazatele sleduje rovněž jak pro své potřeby, tak pro prezentaci vůči členským obcím.

Důležitou poznámkou je to, že finanční analýza byla prováděna pouze do roku 2009. Je to z důvodu velkých změn v metodice účetnictví, která nastala od 1. 1. 2010 a měla za následek kompletně jiné výsledkové účtování a velké změny ve výkaznictví.

Dalším důvodem byl i požadavek banky, kdy banka chtěla operovat s daty, které již nedoznají větších změn.

9.1. Apriorní analýza

Prvotní hodnocení je u svazku obcí velice těžké, nestačí totiž zhodnotit pouze samotný svazek ale i všech 16 členských obcí. Na první pohled se zdá, že svazek funguje tak, jak by měl. Lidem je odváděna odděleně splašková a dešťová odpadní voda novou kanalizací, je jim dováděna kvalitní pitná voda.

9.1.1. SWOT analýza

Silné stránky: <ul style="list-style-type: none">- možnost dosáhnout na lepší úvěry- úspora nákladů- navázání vztahů s ostatními obcemi- schopné vedení- podpora obyvatelstva- dostatek financí	Slabé stránky: <ul style="list-style-type: none">- složitá koordinace- občasné rozpory mezi členy- slabá hospodářská činnost- velký objem závazků
Příležitosti: <ul style="list-style-type: none">- potenciál ochrany životního prostředí- možnosti dalšího čerpání úvěrů- možnost vstupu dalších obcí	Hrozby: <ul style="list-style-type: none">- nestejná ekonomická úroveň členů- vyčerpání dotací EU- možnost budoucích rozporů mezi členy- možnost ztráty podpory obyvatelstva- politická změna ve vedení- malá informovanost občanů

9.2. Horizontální analýza

Pro svazek a jeho strategické plánování zcela jistě nejdůležitější část finanční analýzy. V této práci se zabývám pouze horizontální analýzou vybraných a pro svazek nejdůležitějších ukazatelů.

Pro banku byl velmi důležitý vývoj tržeb. Ty totiž budou představovat hlavní zdroj splácení úvěru. Jak vidno z následného grafu a tabulky, tržby kontinuálně rostou a jsou tvořeny téměř výhradně tržbami z nájemného inkasovaného od VAS a.s., které svazek pronajímá kanalizace a vodovody.

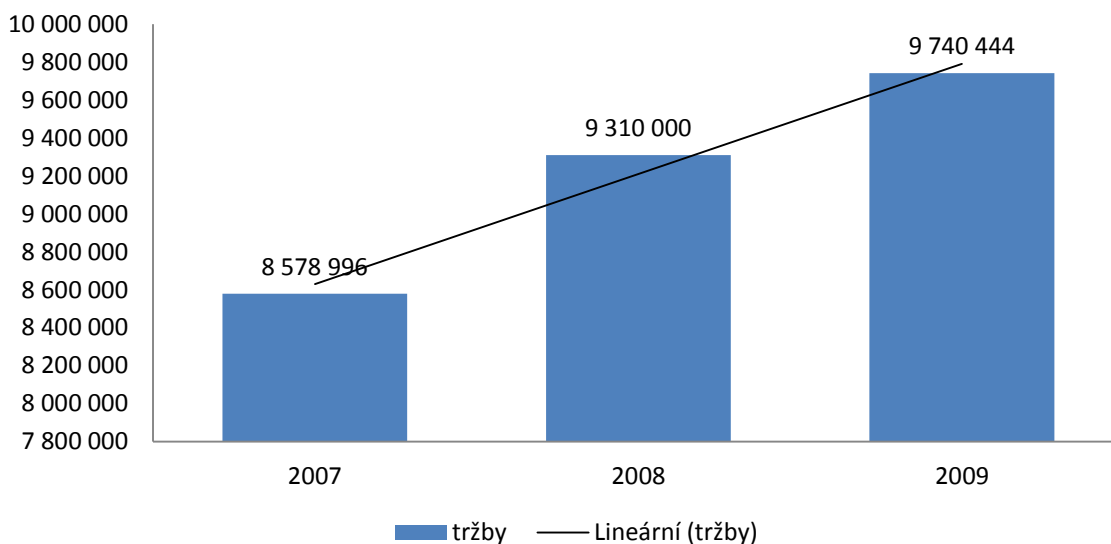
Tabulka 16 Vývoj tržeb

	2007	změna	2008	změna	2009
tržby	8 578 996	8,5%	9 310 000	4,6%	9 740 444

Pramen: vlastní tvorba

Tržby meziročně rostly řádově o půl milionu Kč, vždy cca o 5 % a více, což je i očekávaná míra v následujících letech.

Graf 2 Vývoj tržeb

Pramen: vlastní tvorba

Hospodářský výsledek zaznamenává významné výkyvy, které jsou dány částečně změnou metodiky a převážně zařazováním majetku a jeho odepisováním. Je vhodné zmínit, že na rozdíl od soukromého sektoru, odepisuje svazek z celkové hodnoty aktiv nesnížené o přijaté dotace (pouze účetně, daňová úprava je totožná).

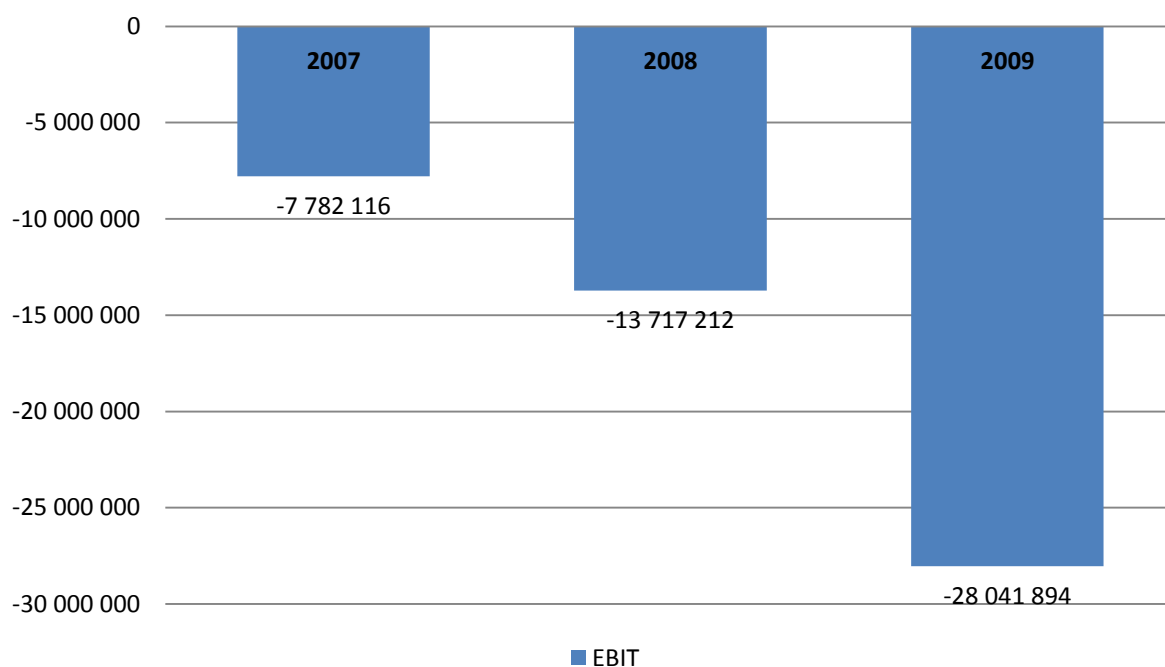
Tabulka 17 Vývoj hospodářského výsledku

	2007	změna	2008	změna	2009
VH	-7 782 116	-134,9%	2 715 045	-991,3%	-24 199 628

Pramen: vlastní tvorba

Velký propad hospodářského výsledku je dán, jak již bylo zmíněno výše, velkými odpisy ale také kursovými ztrátami. Některé úvěry a bankovní účty svazku obcí jsou totiž vedeny v eurech.

Graf 3 Vývoj hospodářského výsledku

Pramen: vlastní tvorba

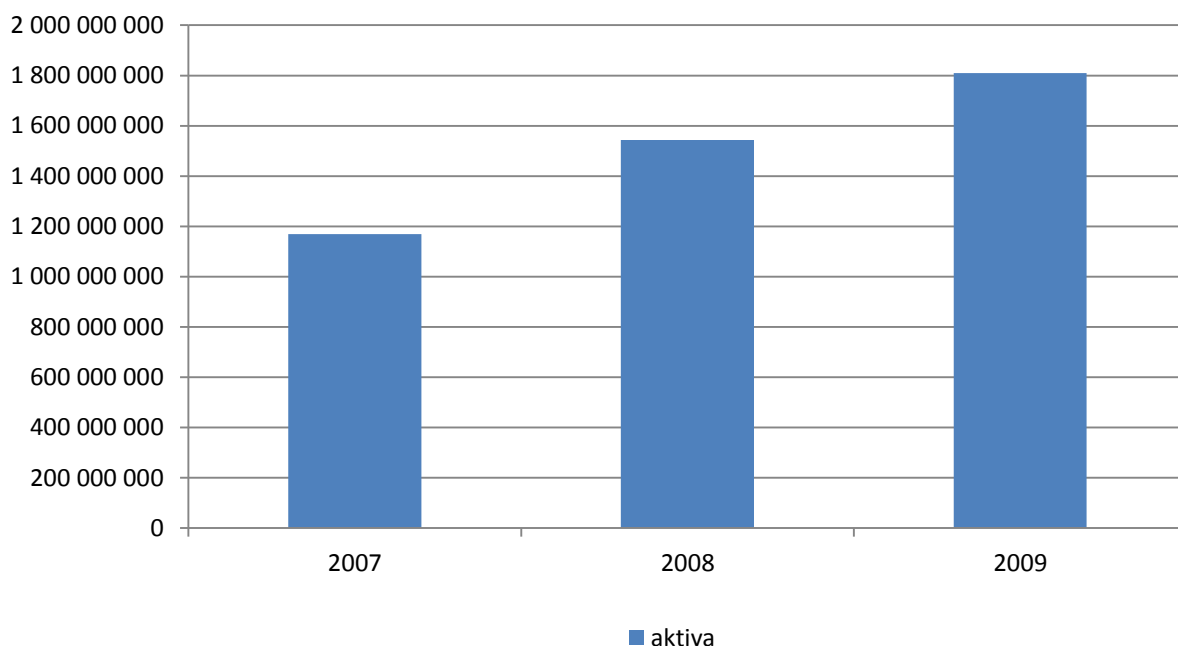
Aktiva/pasiva meziročně poměrně významně rostou. Tento vývoj je dán velkou investiční aktivitou v těchto letech, budovány byly kanalizační sítě v polovině členských obcích.

Tabulka 18 Vývoj aktiv

	2007	změna	2008	změna	2009
Aktiva	1 168 609 549	32,1%	1 543 828 518	17,2%	1 809 135 411

Pramen: vlastní tvorba

Graf 4 Vývoj aktiv

Pramen: vlastní tvorba

Základní kapitál, jak ho známe u soukromoprávních subjektů, u svazku obcí neexistuje, má však obdobný ekvivalent, který můžeme pro výpočty využít. Do roku 2009 byl tímto ekvivalentem fond dlouhodobého majetku (respektive i další fondy, jež ale u svazku byly nulové).

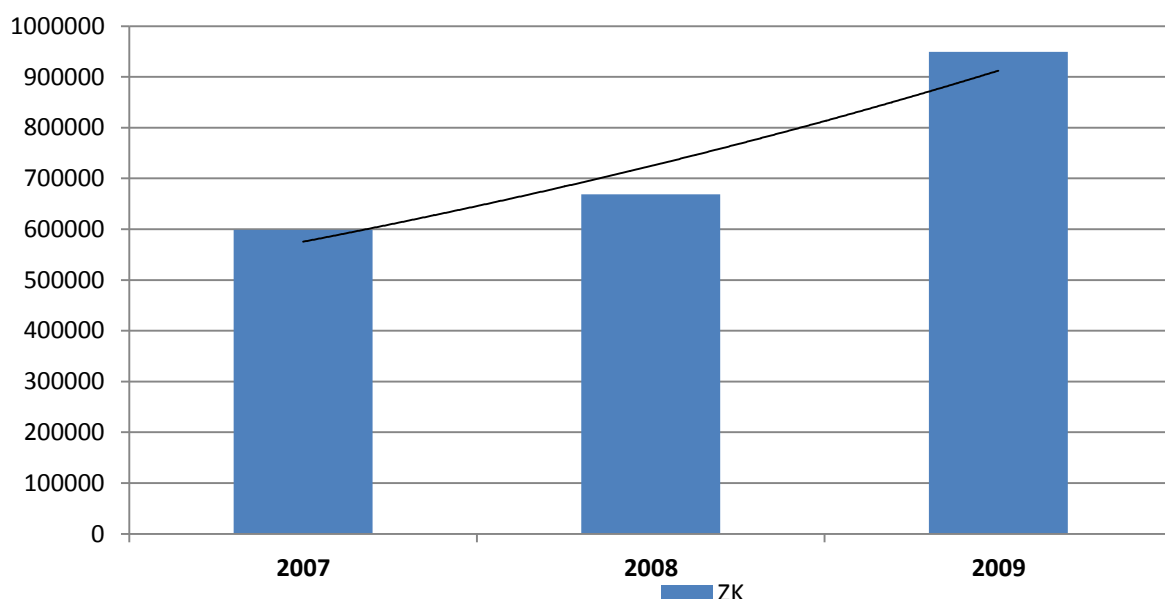
Tabulka 19 Vývoj základního kapitálu

	2007	změna	2008	změna	2009
Základní kapitál	598 780 513	11,7%	668 757 937	42,0%	949 468 318

Pramen: vlastní tvorba

U této položky není standartní takto velký růst, u soukromoprávních subjektů pouze v chvílích navyšování základního kapitálu úpisem akcií nebo navyšováním podílů společníků. Nárůst je u svazku dán především dotacemi na dlouhodobý majetek, které se účtují/účtovali na ekvivalentní účty.

Graf 5 Vývoj základního kapitálu

Pramen: vlastní tvorba

9.3. Vertikální analýza

Ve vertikální analýze jsem se zaměřil především na ukazatel aktiv. V úvahu by připadala také vertikální analýza tržeb, s ohledem na druh činnosti vykonávané spolkem jsou ale všechny tržby obsaženy v rámci položky tržby za prodej služeb a vertikální analýza, tedy změna poměrů jednotlivých složek analyzovaného ukazatele, se tak omezuje na jediný ukazatel, což lze ostatně vidět v následující tabulce a grafu.

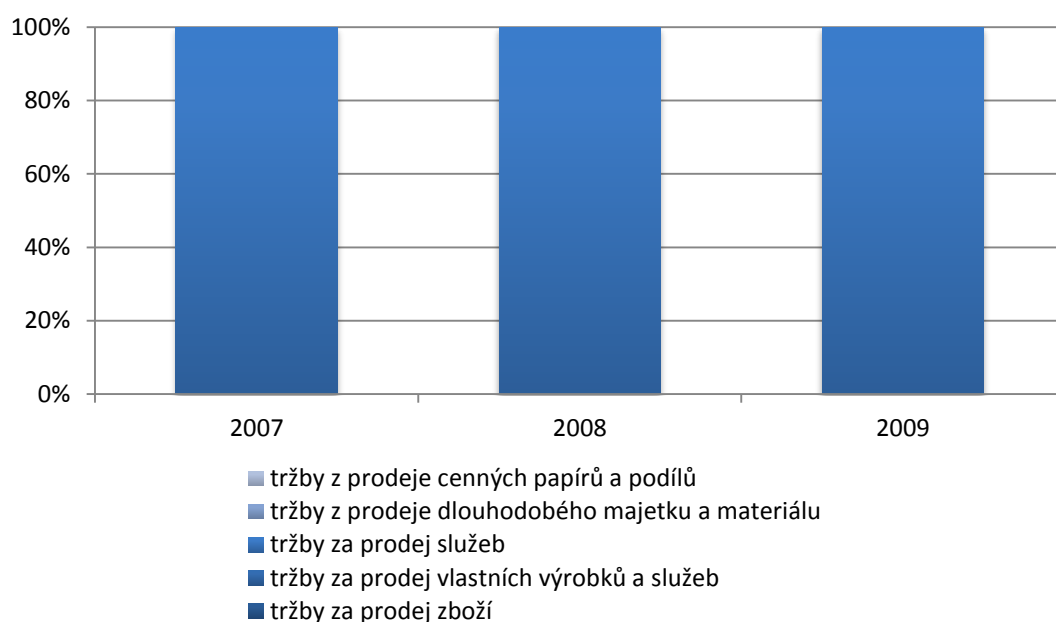
Tabulka 20 Tržby svazku obcí

TRŽBY	2007	2008	2009
tržby za prodej zboží	0	0	0
tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	0	0	0
tržby za prodej služeb	8 578 996	9 310 000	9 740 444
tržby z prodeje DM a materiálu	0	0	0
tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0

Pramen: vlastní tvorba

Graf uvádím pouze pro přehlednost a zachování jednotného stylu, vzhledem k nulové rozmanitosti tržeb ukazuje každý rok stejné hodnoty.

Graf 6 Tržby svazku obcí

Pramen: vlastní tvorba

9.3.1. Vertikální analýza aktiv

Vertikální analýzou aktiv jsem analyzoval poměrové zastoupení stálých a oběžných aktiv na celkové sumě aktiv.

Tabulka 21 Vertikální analýza aktiv

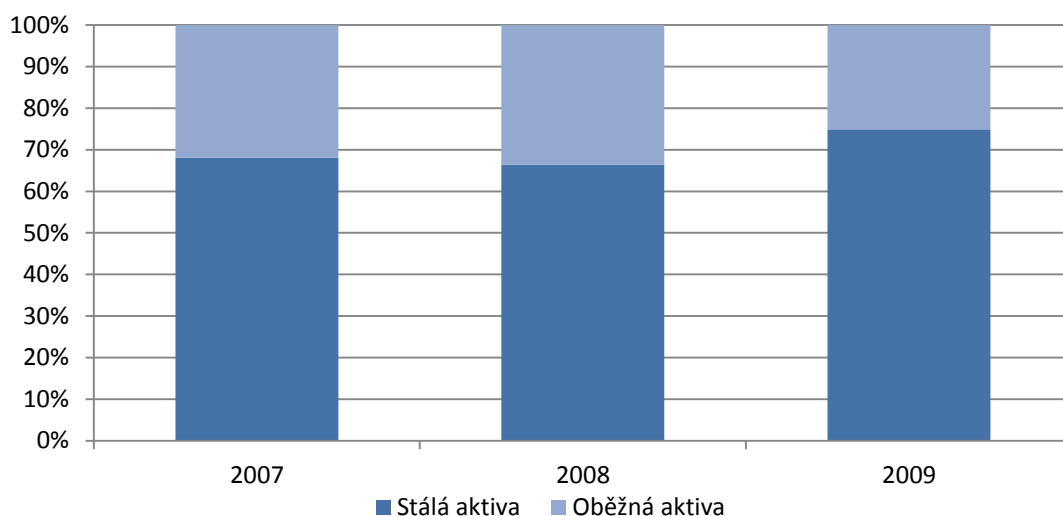
AKTIVA	2007	2008	2009
Stálá aktiva	795 732 339	1 025 983 348	1 355 145 592
Oběžná aktiva	372 877 210	517 845 169	453 989 820

Pramen: vlastní tvorba

Z přiložené tabulky je patrné, že stálá aktiva výrazně převyšují aktiva oběžná, svazek by šel tedy označit za kapitálově těžký. Mírné snížení kapitálové náročnosti je patrné v roce 2008, v následujícím roce ale opět dochází k nárůstu podílu stálých aktiv na celkových aktivech.

Právě v tomto roce je také podíl stálých aktiv nejvyšší – příčinou je jednak postupný nárůst hodnoty stálých aktiv způsobený zvyšující se hodnotou vybudované kanalizační sítě a také poklesem oběžných aktiv – zde měly největší vliv výkyvy peněžních prostředků na běžném účtu.

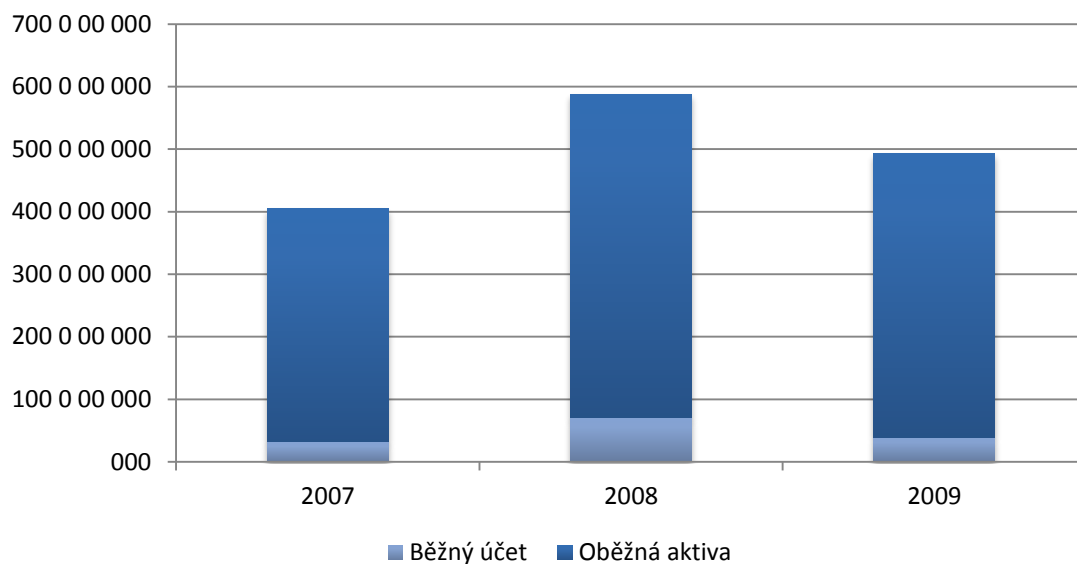
Graf 7 Vertikální analýza aktiv

Pramen: vlastní tvorba

Podíl peněžních prostředků na oběžných aktivech lze vidět v následujícím grafu, který ukazuje závislost běžného účtu a oběžných aktiv.

Graf 8 Vývoj prostředků na běžném účtu

Pramen: vlastní tvorba

9.4. Likvidita

Likvidita určuje schopnost dostát svým závazkům a právě tuto schopnost popisují ukazatele likvidity. Běžná likvidita vypovídá o tom, jak je zkoumaný subjekt schopen

oběžným majetkem krýt své krátkodobé závazky, pohotová likvidita sleduje krytí krátkodobých závazků oběžnými aktivy sníženými o zásoby a okamžitá likvidita pak hodnotí schopnost splácet závazky z nejlíkvinnější části oběžných aktiv – z peněžních prostředků.

Tabulka 22 Ukazatele likvidity

	2007	2008	2009
L1 – běžná likvidita	7,49	3,83	2,67
L2 – pohotová likvidita	7,49	3,83	2,67
L3 – peněžní likvidita	0,64	0,52	0,23

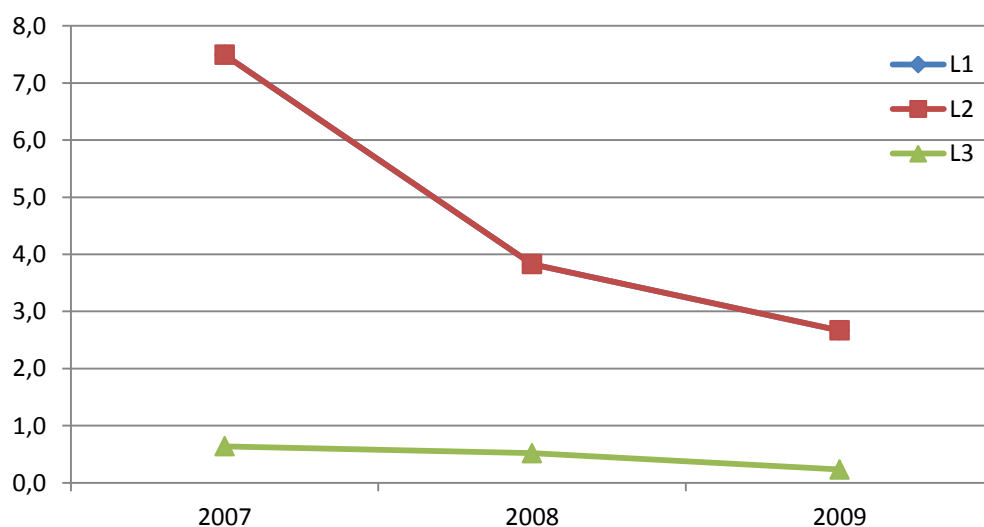
Pramen: vlastní tvorba

Postupné snižování ukazatele běžné likvidity je způsobeno zejména růstem závazků z obchodních vztahů a mírným poklesem pohledávek. Snižování nicméně lze považovat za pozitivní, protože se hodnoty tohoto ukazatele postupně blíží k optimu, které je v literatuře nejčastěji udáváno 2/1.

Protože svazek neúčtuje o zásobách, jsou hodnoty pohotové likvidity stejné jako v případě běžné likvidity.

U ukazatele peněžní likvidity je možné pozorovat také jeho postupné snižování, opět zejména díky nárůstu závazků z obchodních vztahů. Optimum tohoto ukazatele se nachází mezi 0,2 a 0,4, takže jeho hodnoty byly v letech 2007 a 2008 mírně vyšší a v roce 2009 už se nacházely v optimu.

Graf 9 Vývoj ukazatelů likvidity

Pramen: vlastní tvorba

9.5. Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál je hodnota rozdílu oběžných aktiv a krátkodobých pasiv. Naznačuje tedy, jaká část krátkodobých zdrojů financuje oběžná aktiva a jaká část stálá aktiva.

Tabulka 23 Čistý pracovní kapitál

	2007	2008	2009
NWC	323 126 466	382 608 305	283 866 345

Pramen: vlastní tvorba

Fluktuace NWC je způsobena především pohybem pohledávek, závazků a peněz na bankovním účtu.

Vysoké hodnoty tohoto ukazatele, které se pohybují na více než 10 % ze sumy aktiv, značí velkou stabilitu svazku, protože oběžná aktiva jsou z velké části kryta dlouhodobými zdroji. Toto krytí má však špatné dopady na rentabilitu.

9.6. Cash-flow

Cash-flow je ukazatel znázorňující reálné peněžní toky, k nimž ve svazku obcí došlo. Pomocí cash-flow lze tedy postihnout čas a obsahový nesoulad mezi ukazateli nákladů a výdajů, výnosů a příjmů a ziskem a stavem peněžních prostředků.

Kvůli specifikům svazku je nejvhodnější využít ukazatele CFI až CFIII, které kombinují ukazatele pracovního kapitálu a cash-flow.

Pomocí ukazatele CFI měříme změnu pracovního kapitálu, ukazatel CFII se snaží postihnout změnu čistého peněžního majetku a ukazatel CFIII pak změnu fondu pohotových peněžních prostředků.

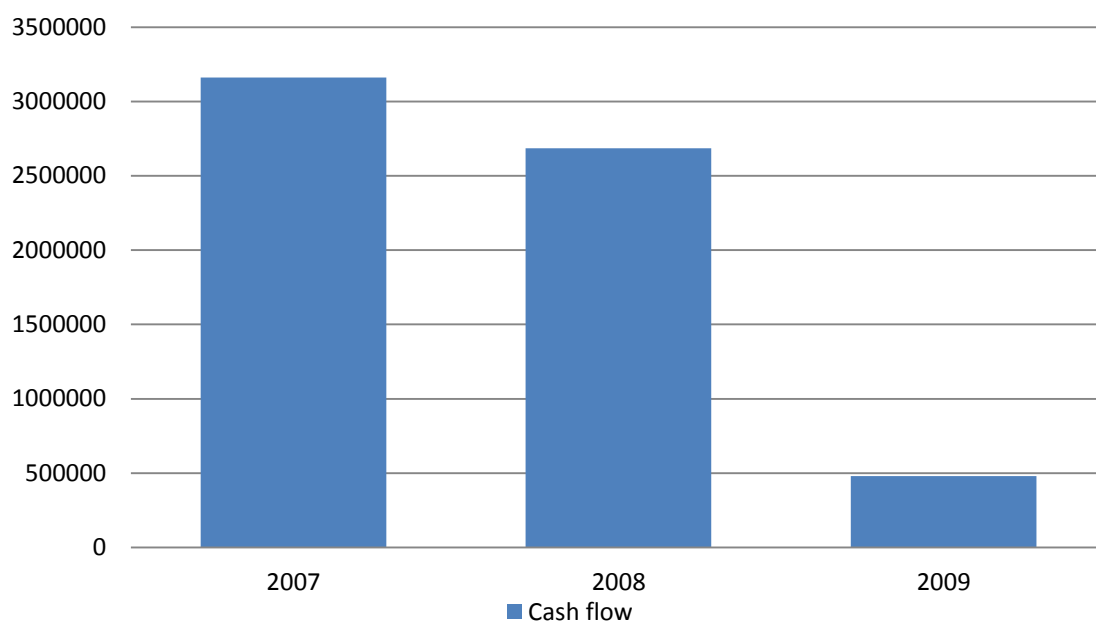
Tabulka 24 Cash-flow

	2007	2008	2009
Cash-flow	3 160 000	2 685 000	481 000

Pramen: vlastní tvorba

Svazek generuje kladné a poměrně vysoké cash-flow, ale z tabulky a hlavně následného grafu je patrná jeho velká nestabilita – obrovský propad v roce 2009 (i když stále v kladných hodnotách).

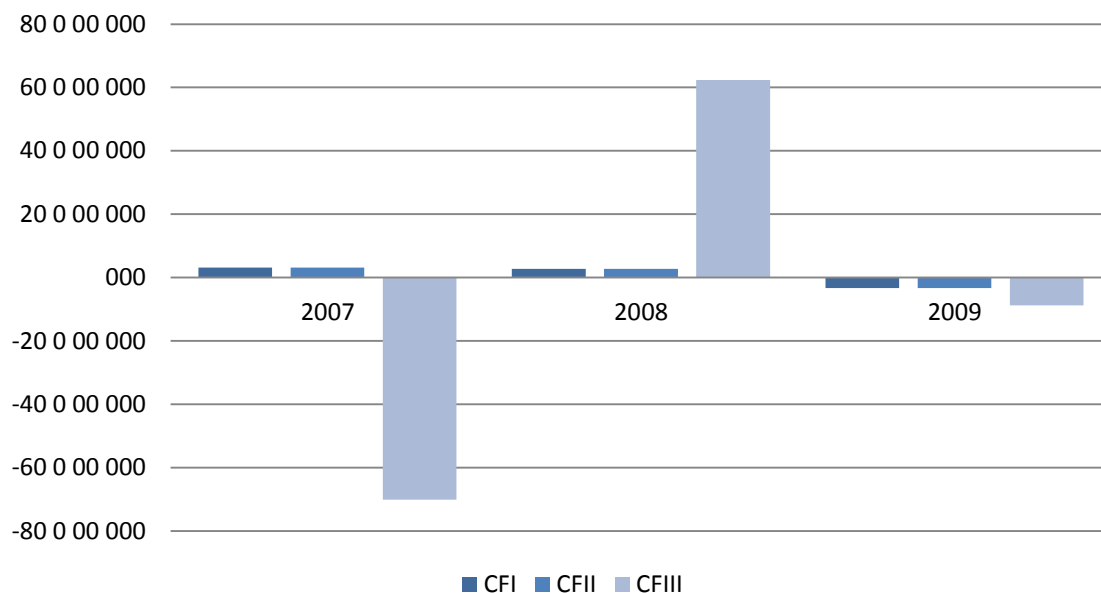
Graf 10 Cash-flow

Pramen: vlastní tvorba

Detailnější rozbor cash-flow situace svazku obcí je zřetelný z následujícího grafu a komentářů.

Graf 11 Ukazatele CFI, CFII, CFIII

Pramen: vlastní tvorba

U CFI kladné vysoké hodnoty v letech 2007 a 2008 byly tvořeny výhradně ziskem a odpisy. Přesněji odpisy byly tak vysoké, že převýšily záporný výsledek hospodaření. V roce 2009 je záporná hodnota ukazatele dána tím, že odpisy byly menší než ztráta.

Hodnoty CF II jsou ve všech analyzovaných letech totožné s CF I, protože svazek neúčtuje o zásobách.

Ukazatel CF III je velmi nestabilní, zejména kvůli velké kolísavosti pohledávek a závazků. V roce 2007 se dostal do záporných hodnot vinou velkého splácení závazů, a naopak v roce 2008 byl kladný kvůli vyššímu vzniku pohledávek.

10. ZÁVĚR

Závěr této práce bude muset být delší, než bývá obvyklé, to abych mohl důkladně shrnout celou diplomovou práci a ukotvit jednotlivé kapitoly pevně do logické struktury. Pro nezaujatého pozorovatele je pochopitelná složitější orientace, není se čemu divit, vždyť i současné vedení svazku má přehled jen o určité aktuální problematice dotýkající se problému financování svazku jen okrajově.

Název práce je příprava a financování veřejné stavební zakázky ve vazbě na rozvoj svazku obcí. Je zvolen s ohledem na již pomalu se realizující stavbu posílení skupinového vodovodu. Tento projekt je spolufinancován evropskou unií a jedná se o největší projekt na následující desetiletí.

Členské obce jsou poměrně hodně zadluženy kvůli výstavbě kanalizací na jejich územích, navíc jim klesají příjmy z výnosu daní.

Svazek je tedy nucen zabývat se chťe nechťe svým financováním a snahou o co největší soběstačnost. Obce v současnosti nejsou schopny do svazku investovat další peníze, spíše naopak vyžadují po svazku půjčky na svůj provoz a své investice.

S ohledem na projekt posílení skupinového vodovodu je tedy nutné se zamyslet jak tento projekt profinancovat a tom ze všech úhlů pohledu pojednává tato práce. Nejde však jen o samotné financování projektu, ale i o dlouhodobou udržitelnost svazku a jeho infrastruktury. Nelze stále jen dál budovat, je nutné myslet na údržbu a nutné opravy a zhodnocování stávající kanalizační a vodovodní sítě.

Problém je tedy mnohem komplexnější a jen těžko se bude hledat optimální řešení. Vše samozřejmě ještě komplikuje legislativa, která oproti soukromým podnikům svazuje hodně ruce.

Jak je psáno v práci, bude se jednat o kombinaci financování samotného svazku a financování projektu.

V první části jsem rozebral problematiku svazku obcí, obecné důvody vzniku legislativní podmínky a popis jejich orgánů. V této kapitole jsou také popsány výhody, které členství ve svazku přináší.

Další kapitola se zabývá finanční problematikou svazku obcí. Konkrétně sestavováním rozpočtu, který je hlavním plánovacím podkladem. Dále pak rozpočtovým výhledem, který je bezprostředně navázán na rozpočet a je upraven stejnou legislativou. Popis rozpočtového procesu je završen závěrečným účtem a s tím souvisejícím přezkoumáním hospodaření.

Další teoretickou částí, kterou jsem se zabýval je dlouhodobé finanční plánování a s tím související prvky finanční analýzy. Finanční analýzou se nezabývám dopodrobna. Větší pozornost je věnována pouze horizontální a vertikální analýze, které jsou velmi užitečné při dlouhodobém plánování a dále pak vybranými poměrovými ukazateli.

V praktické části představuji Dobrovolný svazek obcí pro vodovody a kanalizace Šlapanicko, jeho členy a stručnou historii.

Další část se zabývá projektem posílení skupinového vodovodu a jeho financováním. V jednotlivých podkapitolách je popsán projekt obecně, poté jeho detailní finanční plán a především opatření k jeho financování.

Výstupem této práce a vlastně i plánování orgánu svazku je to že financování projektu bude nejvhodnější diverzifikovat do několika rovin:

- Externí financování, využitím bankovního úvěru,
- Financování pomocí vygenerovaných prostředků z vodného,
- Průběžné financování z vratek DPH⁴¹,
- Financování z nájemného od VAS, které se bude meziročně dále zvyšovat.

Pro úplnost doplním, že se neuvažuje se zapojením členských obcí, které si další velké výdaje v současnosti nemohou dovolit.

Svazek každopádně čeká poměrně hektické období, tato práce popisuje jen díl toho, co se v současnosti na svazku obcí musí řešit. Je to především stránka provozu a rekonstrukcí kanalizací. Lze tedy jen doufat, že svazek vše zvládne a bude dál sloužit účelu, ke kterému byl založen co nejlépe.

⁴¹ Není popsáno v plánu, ceny stavby jsou bez DPH, časový nesoulad mezi zaplaceným DPH a jeho vrátkou bude muset svazek překlenout pomocí svých rezerv. Výhodou je ale to, že bude možné uplatňovat plný nárok na odpočet a tím pádem stavbu realizovat za cenu bez DPH.

Abecední seznam literatury a použitých zdrojů

1. BINEK J., CHABIČOVSKÁ K. Význam spolupráce ve veřejné správě (In BLIŽKOVSKÝ, Bohumír. *Zdokonalování veřejné správy a samosprávy České republiky.*).
2. BREALEY, R; MYERS, S. *Teorie a praxe firemních financí*. 2. vydání. Praha: East Publishing, 1999. 971 s. ISBN 80-85605-24-4, s. 717.
3. CÍSAŘOVÁ E., PAVEL J. Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu.
4. ČERNÁ, Alena, et al. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, 1997. 243 s. ISBN 80-85603-62-4.
5. FREIBERG, František. *Cash-flow : řízení likvidity podniku*. 1. vydání. Ostrava: Management Press, 1993. 123 s. ISBN 80-85603-30-6.
6. KALOUDA, František. *Finanční analýza a plán – podklady k přednáškám*. Brno: ESF MU, zimní semestr 2010/2011, kapitola 6.2.3. Komentáře k upravené rozvaze
7. KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 279 s. ISBN 978-80-7380-174-8.
8. KORYTÁROVÁ, Jana. *Investování: elektronická opora*. 1. vydání. Brno: VUT FAST, 2009. 130 s.
9. KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví: Díl II, Finanční analýza účetních výkazů*. 3. vydání. Praha: Polygon, 1997. ISBN 80-85967-47-2.
10. KOVANICOVÁ, Dana; KOVANIC, Pavel. *Poklady skryté v účetnictví: Díl I, Jak porozumět účetním výkazům*. 4. aktualizované vydání. Praha: Polygon, 1997. 114 s. ISBN 80-85967-47-2.
11. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 1999. 300 s. ISBN 80-7226-140-1.
12. SEDLÁČEK, Jaroslav; HAMPLOVÁ, Eva; ÚRADNÍČEK, Vladimír. *Finanční analýza*. 1. vydání. Brno: MU, 1998. 190 s. ISBN 80-210-1775-9.
13. VALACH, Jan. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1.
14. Zákon č. 2000/250 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
15. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

16. STAŇKOVÁ, Markéta. Svazek získává dotace a bude dále budovat. Např. Pozořický zpravodaj 2011. http://www.pozorice.cz/index.php?id_text=3666

Seznam schémat

Schéma 1 Schéma vnitřních vztahů forem spolupráce.....	14
Schéma 2 Optimální kapitálová struktura	26
Schéma 3 ČPK z pohledu vedení svazku obcí	30
Schéma 4 ČPK z pohledu vlastníka, čili obcí	31
Schéma 5 Mapa svazku obcí	39
Schéma 6 Vztah rizika, výnosu a likvidity.....	48

Seznam tabulek

Tabulka 1 Právní formy spolupráce obcí	12
Tabulka 2 Rozpočtový cyklus	17
Tabulka 3 Využití horizontální analýzy	24
Tabulka 4 Využití vertikální analýzy	25
Tabulka 5 Členské obce svazku Šlapanicko	38
Tabulka 6 Rozpočtový výhled na roky 2013 až 2015	40
Tabulka 7 Rozpočet hospodářské činnosti na rok 2012	41
Tabulka 8 Rozpočet hlavní činnosti na rok 2012	41
Tabulka 9 Stavební objekty projektu	46
Tabulka 10 Finanční plán výstavby vodovodu	48
Tabulka 11 Výpočet výše dotací na stavbu vodovodu	49
Tabulka 12 Splácení úvěru	50
Tabulka 13 Kalkulace vlastních zdrojů	50
Tabulka 14 Výsledná varianta členských příspěvků	52
Tabulka 15 Přehled účtů a úrokových sazeb	54
Tabulka 16 Vývoj tržeb	57
Tabulka 17 Vývoj hospodářského výsledku	58
Tabulka 18 Vývoj aktiv	58
Tabulka 19 Vývoj základního kapitálu	59
Tabulka 20 Tržby svazku obcí	60
Tabulka 21 Vertikální analýza aktiv	61

Tabulka 22 Ukazatele likvidity	63
Tabulka 23 Čistý pracovní kapitál	64
Tabulka 24 Cash-flow	64

Seznam grafů

Graf 1 Navýšení členských příspěvků.....	53
Graf 2 Vývoj tržeb.....	57
Graf 3 Vývoj hospodářského výsledku	58
Graf 4 Vývoj aktiv.....	59
Graf 5 Vývoj základního kapitálu	60
Graf 6 Tržby svazku obcí	61
Graf 7 Vertikální analýza aktiv	62
Graf 8 Vývoj prostředků na běžném účtu	62
Graf 9 Vývoj ukazatelů likvidity.....	63
Graf 10 Cash-flow	65
Graf 11 Ukazatele CFI, CFII, CFIII.....	65